

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift

til

Den offentlige Examen i Odense
Cathedralskole.

i Juli 1845.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i

Odense Cathedralsskole

den 22de — 30de Juli 1845.

Indhold.

1. Græsk Accentlære, af Admiret Wiehe.
2. Skolefesterretninger.

O d e n s e .

Trykt i Tyens Stiftsbogtrykkeri hos M. C. Zempel.

Dansk Sædemuseum
Ch. Kongsvej 15
Kjøbenhavn V.

Græsk Accentlære

af

F. W. Wiehe,
Adjunct.

F o r o r d.

Denne Accentlære gjør ikke Fordring paa at være nogen ny eller selvstændig Bearbejdelse af dette Emne, men skulde kun være en nogenlunde fuldstændig og hensigtsmæssig Sammenstilling af Reglerne for den græske Accentuation. En saadan havde jeg først i mindre Omfang foretaget blot til mit eget Brug uden at tænke paa dens Udgivelse. Ved Benyttelse af Stoffet hos Gøttling og Wagner voxede imidlertid Omfanget efterhaanden og det faldt mig ind, at en saadan Sammenstilling maaskee ikke vilde være uvelkommen for en og anden Lærer i Græsk, der ikke tilfredshilledest ved det, som Grammatikerne i Almindelighed maae indskrænke sig til, men som ikke selv havde Leilighed til at skaffe sig noget Fuldstændigere. Skulde Nogen mene, at Vidtløstigheden er vel stor eller at Exemplernes Mængde paa visse Steder er utilberlig, saa maa jeg hertil svare, at jeg anseer enhver ganske kortfattet Accentlære for noget temmelig Illusorisk, og at det i mange Tilfælde, hvor Regler næsten ere umulige, mere kommer an paa ved en Mængde Exempler at ansvueliggjøre Betoningsforholdene.

I n d l e d n i n g .

§ 1.

I ethvert Sprog kræver Udtalen af de enkelte Ord, at man udhæver een Stabelse fremfor de øvrige ved en Forstærkning og Hævning af den Lyd, hvormed dens Vocal udtales. Denne Udhævning eller Betonning (*προσῳδία*, *accentus*) er ligesom Sjælen i Ordet, den er det Holdningspunkt, hvortil hele Udtalen knytter sig, som Stemmen iler frem til igjennem de foregaaende Stabelser og hviler ud efter i de paa følgende. Dog indtager Betonningen ikke i alle Sprog en lige vigtig Plads i Udtalen, da dens Vigtighed fornemmelig betinges ved Sprogets hele grammatikalske Formudvikling. Man har nemlig bemærket, *) at de Sprog, som ikke længer besidde eller aldrig have besiddet nogen rig Udvikling af Flexionsformer, er Betonningen det væsentligste Moment i Udtalen, (dette gjælder altsaa alle nyere Sprog: de skandinaviske-germaniske, de romanske og det nygræske Sprog), hvorimod i de Sprog, der ere rige paa noie uddannede Flexionsformer (altsaa Sanscrit, Græsk og Latin) et andet væsentligt Moment gjør sig gjældende i Udtalen og stiller Betonningen paa en underordnet Plads. Dette Moment er *Quantiteten* eller Stabelfernes Maal i Henseende til Længde og Korthed.

*) See Prof. Madvig's Bemærkninger i *Maanedsskrift for Litteratur* 6te Bind Pag. 419 ff.

§ 2.

Alt nu Graekerne og Romerne i Sprogens blomstrende Periode virkelig udtalte Ordene saaledes, at Dvantiteten var det Fremherskende, fremgaaer deels deraf, at hele deres Metrik er bygget paa Dvantiteten, *) og det vilde være ubegribeligt, at en Versbygning kunde gjøre sig gjældende og finde Behag, naar den stred aldeles imod den daglige Udtale, deels deraf, at hele Betoningen i disse Sprog er væsentlig betinget af Dvantiteten, idet nemlig i Latin Dvantiteten bestemmer, hvor Accenten skal staae, i Græsk, hvor den kan staae, endelig bevidne de Gamle selv paa mange Steder, **) hvor vigtig Dvantitetsforskjellen var i det daglige Sprog, og hvor der er Tale om rhetorisk Besklang (numerus), udhæves altid Stavellernes Længde og Korthed som det Væsentlige, medens Accenten sjelden omtales. ***)

§ 3.

Først da Talesproget efter Christi Fødsel udartede og ved Folkevandringen modtog Blandinger af barbariske Sprog, begyndte man at oversee Dvantiteten og at udtale Ordene alene efter Accenten, som det ogsaa er Tilfældet i det nuværende nygræske Sprog. Nagtet nu dette Sprog efter al Sandsynlighed var det herskende Folkesprog i hele den

*) Nye Metrikere have rigtignok paastaet, at Accenten i visse Tilfælde viste sin Indflydelse paa Dvantiteten derved, at en accentueret fort Stavelse kunde træde istedetfor en lang. Nogle gaae saavidt, at de paastaae, at de ældste Vers alene vare byggede paa Accenten. Men disse Paastaaende ere aldeles ubevieslige; see Henrichsen om de politiske Vers Pag. 6 ff.

**) Cic. de or. lib. III. Cap. XLVII. sqq. især § 195-98. Quintil. Institut. IX, 1, 83, X, 1, 29, I, 5, 18, I, 6, 32. Plutarch Pericl. Cap. IV.

***) Cic. Or. § 58.

første Deel af Middelalderen, *) saa vedligeholdt dog i lang Tid Skribenterne det gamle helleniske Sprog som Skriftsprog, naturligtvis med kjendelige Spor af Tidens Indflydelse. Men hvorledes dette traditionelt overleverede Skriftsprog kom i Conflict med Bulgær sproget og den daglige Udtale, viser den Versification, som blev almindelig fra det 7de Aarhundrede, **) i hvilken man bestræbte sig for at vedligeholde de gamle Grækeres kvantiterende Versbygning; men da denne aldeles stred imod den daglige Udtale efter Accenterne, i hvilken Quantiteten slet ikke hørtes, tillode Digterne sig de største Vilkaarligheder i Brugen af lange og korte Stavelseser. Fra det 11te Aarhundrede begyndte man endog saa at skrive helleniske Vers alene efter Accenten (de saakaldte politiske Vers d. e. borgerlige, almindelige, populære Vers i Modsatning til de lærde og kunstmæssige). ***) Først i Begyndelsen af det 12te Aarhundrede brød Tale sproget sine Skranke, thi fra den Tid fremtræder det jævnlige som Skriftsprog, indtil det tilsidst efter Constantinopels Erobring af Tyrkerne (1453) blev det ene herskende.

§ 4.

Hvad nu Accentuationen i det gamle græske Sprog angaaer, saa maa det erindres, at Skribenterne i Sprogets blomstrende Periode ikke betjente sig af Accenttegnene; thi saalænge Sproget var i sin fulde Livskraft, var det overflodigt ved særegne Tegn at bemærke det, som lærtes umiddelbart tilligemed Sproget. En saadan Nødhjælp bliver først nødvendig, naar et Sprog begynder at udarte. Som Op-

*) Heinrichsen om den nygræske Udtale Pag. 31 ff.

***) Navnligen i de saa almindelig brugte iambiske Senarer; see Heinrichsen om de politiske Vers Pag. 16 ff.

***) Nærmere Underretning om disse Verses Bessaffenhed maa søges i Prof. Heinrichsens ovenfor anførte Program.

finder af de nu brugelige Accent=Teegn nævnes i Almindelighed Grammatikeren Aristophanes fra Byzantium, der levede omtrent 200 Aar før Chr. Fødsel; men først Apollonius Dyscolus (i et Skrift *περὶ τόνων*, som er tabt) og fornemmelig hans Son Elius Herodianus (omtrent 170 efter Chr.) bearbejdede Accentlæren udførligere. Den Sidstes Hovedværk om denne Gjenstand (*προσῳδία καθολική*) er gaaet tabt, men et Udtog deraf findes i det Skrift *περὶ τόνων*, som tillægges Arcadius fra Antiochia, hvis Levetid er uvis. *) Det ældste Spor til Accenterne findes paa en Indskrift i Herculanium (Willois. Anecd. Gr. 2den Deel Pag. 132); dog erklæres denne Indskrift af nyere Lærde for uægte; først fra det 7de Aarhundrede begyndte Afskrifterne at betjene sig af dem.

§ 5.

Ved Udtalen af det græske Sprog møder den Vanskelighed for os Danske, at vi i vort eget Sprog kun ere vant til at have med Accenten at gjøre, medens derimod i Græsk ogsaa og fornemmelig Stabelfernes Dvantalitet kommer i Betragtning ved Udtalen. Begge Dele maac altsaa høres, og det er ligesaa urigtigt blot at tage Hensyn til Accenten, saa at man udtaler alle uaccentuerede Stabelfer lige korte, som at udtale alle lange Stabelfer som accentuerede og alle korte som uaccentuerede. Den sidste Feil kommer især tilsynne ved

*) Desuden have ogsaa andre græske Forfattere skrevet om Accenterne, saasom Porphyrius *περὶ προσῳδίας*, Johannes Alexandrinus eller Philoponus: *τονικά παραγγέλματα*, Georgius Choeroboscus, Theodosius o. fl. Af nyere Bearbejdelser af dette Emne nævnes her: Reiz de prosodiæ Græcæ accentus inclinatione. Wagner, die Lehre von dem Accent der griechischen Sprache. Goettling, allgemeine Lehre vom Accent der griechischen Sprache.

Oplæsningen af de Gamles Digte, som vi i Almindelighed læse galt, idet vi betone alle de lange Stavelser og omvendt. Men her er ogsaa Vanskeligheden størst, thi her optræder de to forskjellige Principer for Udtalen i den skarpeste Modsætning til hinanden, da hele vor Metrik er bygget paa Accenten alene, medens Grækernes er bygget paa Quantiteten alene, og vi gjøre vel bedst i at tilstaae, at vi ikke kan læse de Gamles Vers rigtigt af Mangel paa Kundskab om den eiendommelige Form for Udtalen af lange og korte Stavelser, som for dem gjorde Quantitetsforskjellene til de meest fremtrædende. I Prosa er Vanskeligheden ikke saa stor (idetmindste ikke saa isinesaldende); det lader sig nemlig ikke nægte, at uagtet det danske Sprog i sit Væsen er accentuerende, gives der dog Forskjelligheder i de enkelte Stavelser's Tidslængde, som idetmindste i prosaisk Tale tydeligt lade sig bemærke. *) Naar jeg f. Ex. nævner Ordene Konge og Drd og, saa er i begge disse Ord den første Stavelse accentueret, den sidste uaccentueret, men Ingen kan nægte, at den sidste Stavelse i hvert af Ordene har en forskjellig Tidslængde. Overføre vi dette paa Udtalen af græske Ord, saa vilde altsaa f. Ex. *ἀνθρωπος* blive at udtale omtrent paa samme Maade som Ansigtet, antage, derimod ikke som angrede, Armene, *τόπος* som Total, *χῶρος* som Føge o.s.v.

*) I hortsens Forsøg til en dansk Metrik 1ste Deel § 1.

Første Afsnit. Almindelige Regler om Accenterne.

§ 6.

Al Accenttegn havde Grækerne 3. For nemlig at betegne den skarpe, udhævede Betoning, sættes en Streg fra Høire til Venstre over Vocalen ' (*προσῳδία ὀξεῖα*,*) accentus acutus). I Modsatning til den saaledes skarpt betonede Stavelse blev enhver anden Stavelse udtalt med svag eller sænket Betoning (*προσῳδία βαρεῖα*, accentus gravis), og til Betegnelse heraf skulde egentlig det Acuten modsatte Tegn tjene, nemlig en Streg fra Venstre til Høire `; men da enhver Stavelse, som ikke er stærkt betonet, nødvendigviis maa være svagt betonet eller, hvad her er det Samme, ikke betonet, saa udelades Gravis i saadanne Tilfælde som overflødig og anvendes kun i et enkelt Tilfælde som Tegn for den svækkede Acut paa Endestavelser (see § 46). Endelig kunde en lang Vocal blive udtalt med en saa bred Betoning, at den var at betragte som sammensat af to Vocaler, hvoraf den første havde Acuten, den anden Gravis, og som Tegn derfor brugtes en bunden Streg ~ (egentlig ^ eller ^; *προσῳδία περισπωμένη*, accentus circumflexus).

Anm. Skal en Diphthong have Accenten, saa sættes denne over den sidste Vocal. Naar Accent og Spiritus træffe sammen, saa sættes Acuten og Gravis paa høire Side af Spiritus, Circumflexen ovenover f. Ex. ὄρνις, αἶμα.

§ 7.

Ethvert Ord har kun een Accent, og denne kan kun staae over een af de tre sidste Stavelser, Acuten over

*) Ordet *προσῳδία* bruge de græske Grammatikere i flere Betydninger; snart betyder det Betoningen, snart Accenttegnene (tilsæmmet de evrige Læsetegn), snart Læren om Accentuationen. Først meget seldigt opkom den Betydning af Ordet, som nu er den almindelige, nemlig Læren om Stavelsernes Længdemaal.

enhver af dem, Circumflexen kun over een af de to sidste. Med Hensyn paa den forskjellige Plads, Accenten indtager i Ordene, benævnes de: *Oxytona*, naar Accenten staaer paa sidste Stavelse, *Paroxytona*, naar den staaer paa næstsidste, *Proparoxytona*, naar den staaer paa trediesidste Stavelse; endvidere: *Perispomena*, naar Circumflexen staaer paa sidste Stavelse, *Properispomena*, naar den staaer paa næstsidste.

Ethvert Ord, som ikke har Tonen paa sidste Stavelse, kaldes et *Barytonon*.

Ethvert selvstændigt betonet Ord kaldes *orthotone* ret i Modsetning til de *proclitiske* og *enclitiske* Ord (§ 47 og 48).

§ 8.

For at accentuere et Ord rigtigt, maa man først vide, paa hvilken Stavelse Tonen hviler; men herfor lader sig ikke opstille nogen almeengyldig Regel. I den ældste græske Dialect, nemlig den æoliske, er Accentuationen væsentligt barytonerende, saa at Accenten i Regelen trækkes saa langt tilbage som muligt; i de senere uddannede Dialecter derimod, den ioniske, attiske og doriske, indtræde andre Principer for Accentuationen, der paa flere Maader krydse hiint ældste og have aabnet Veien for mange Vilkaarligheder. Der skal derfor nedenfor meddeles specielle Regler for de enkelte Taledele, og selv disse kunne ikke altid være udtemmende. Her maa strax gjøres opmærksom paa den Indflydelse, som den sidste Stavelses Beskaffenhed har paa Accentens Plads:

Hvis nemlig den sidste Stavelse er lang (af Naturen eller ved Position), saa kan Accenten ikke staae længere tilbage end paa næstsidste Stavelse.

Herfra undtages to Tilfælde, idet nemlig a) det *ω*, som i den attiske og ioniske Dialect bruges istedetfor *ο* i de andre Dialecter, ingen Indflydelse har paa Accenten; man accentuerer altsaa rigtigt *ἐμπλεως* for *ἐμπλεος*,

ἀνώγειον, δυνάμειος, ὅτεσ, ὅτεων o. s. v. b) Det samme gjælder om Endelserne *οι* og *αι* som Declinations- og Conjugations-Endelser og i Sammensætningerne af Adverbiet *πάλλαι*, altsaa *ἀνθρωποί, τριάπεζαι, λέγεται, τριάπαλαι, τετράπαλαι* o. s. v. Dog gjør Dptativ-Endelserne *οι* og *αι* igjen en Undtagelse herfra, idet de betragtes som lange, altsaa: *ἐκτέροι* (ikke *ἐκτεροι*), *ποιήσαι* (ikke *ποιήσαι*, hvilket er 2den Pers. Sing. Imper. af *Πορ. 1 Med.*)

§ 9.

Hvilken Accent den betonedede Stavelse skal have, læres af følgende Regler:

1) Circumflexen kan kun staae over de af Naturen lange Stavelser, Acuten baade over lange og korte. Enhver kort betonet Stavelse har altsaa Acuten.

2) Er den sidste Stavelse betonet og af Naturen lang, saa faaer den Acuten, undtagen i følgende Tilfælde, hvor den faaer Circumflexen: a) i visse Sammentræknings-Tilfælde f. Ex.: *ποιέω-ποιῶ πλόος-πλοῦς* (see herom den følgende §). b) Genitiv- og Dativ-Endelserne i første og anden Declination f. Ex.: *κακοῦ, κακῆς, κακῶν, κακοῖς* (see § 18 og § 22). c) Genitiv og Dativ Dualis og Genitiv Pluralis af Eenstavsord i 3die Declination f. Ex. *χεροῖν, φρενῶν* (see § 24). d) Vocativ af Endelserne *εις, ως* og *ω* i 3die Declination f. Ex. *βασιλεῦ, ἡχοῖ*. e) Adverbial-Endelsen *ως* f. Ex. *σοφῶς, κακῶς* (see § 39). f) Mange Eenstavsord, som *ποῦ, πῶς, νῦν, πῦρ, πᾶς, πᾶν*.

3) Er den næstsidste Stavelse betonet og af Naturen lang, saa faaer den a) Circumflexen, hvis den sidste Stavelse er af Naturen kort f. Ex. *βασιλεῦσι, προσῆκον, χῶρος, τεῖχος, κείσθαι, ἀλλάξ* (derimod *θώραξ* og *κῆρυξ*, fordi *α* og *υ* her ere lange); og saaledes betones de fleste To-stavelsesord af

denne Quantitet. Herfra undtages *εἶθε* og *ναίχι* og de med Enclitica sammensatte f. Gr. *εἶτε, οὔτε, ὥσπερ, ἦτις, τοίςδε*. h) Er derimod den sidste Stavelse af Naturen lang, saa kan den næstsidste kun faae Accenten f. Gr. *ἀνθρώπου, βασιλεύω, φιλοῦντων*.

4) Er den trediesidste Stavelse betonet, saa kan den aldrig faae anden Accent end Accenten (§ 7), og selv denne kun i det Tilfælde at den sidste Stavelse hverken er lang af Naturen eller ved Position, f. Gr. *κάλλιτος* (men *καλλίστου*), *φθείρεσθαι* (men *φθειρέσθων*) e. s. v. Herfra undtages den homeriske Dativ *τοῖσδεσι* og *τοῖσδεσσι* og de med det enclitiske *τις* sammensatte Pronominformer, f. Gr. *οὔτινος, ὄντινων* (§ 36).

§ 10.

Ærffilt maa Accentuationen i Contractions-Tilfælde betragtes.

1) Hvis nemlig ingen af Vocalerne for Contractionen havde Accenten, saa forbliver ogsaa den sammentrufne Stavelse uaccentueret f. Gr. *περίπλοος - περίπλους, τείχεα - τείχη, ἐποίεον - ἐποίουν*. Herfra undtages a) Adjectiverne paa *εος*, der før Contractionen ere Proparoxytona, men ved denne blive Perispomena f. Gr. *χρῦσεος - χρῦσοῦς, χάλκεος - χαλκοῦς*. b) Det Samme er Tilfældet med Ordet *κάνεον - κανοῦν* (en Kurv).

2) Hvis derimod een af de sammentrufne Vocaler havde Accenten, saa bliver ogsaa den sammentrufne Stavelse accentueret, og a) dersom det er den næstsidste eller trediesidste Stavelse, saa stæer det efter de almindelige Regler (§ 9 No. 3 og 4), altsaa: *ποιεόμενος - ποιούμενος, ἐστῳότος - ἐστῳός, ἐποιεέσθην - ἐποιείσθην* (Ordet *ἄεργος* bliver uregelmæssigt til *ἀργός*; om Genitiverne *στηρός, φρητός* og *Θρημός* see nedenfor § 24 No. 3). b) Falder Tienen paa sidste Stavelse, saa kommer det an

paa, om den første eller den sidste af Vocalerne havde Accenten.

a) Har nemlig den første Vocal Tonen, saa faaer den sammentrufne Etavelse Circumflexen f. Gr. φιλέω-φιλῶ, νόος-νοῦς. Herfra undtages aa) den sammentrufne Qualis = Endelse ω af Ordene paa οὔς og οὔν, hvilken faaer Acuten f. Gr. πλόω-πλώ, ὀστέω-ὀστώ, ἀπλόω-ἀπλώ. bb) Accusativ = Endelsen ω af Ordene paa ω f. Gr. ἡχόα-ἡχώ (derimod αἰδόα-αἰδῶ af αἰδώς). cc) Composita af sammentrufne Substantiver af 2den Declination beholde Acuten uforandret paa næstsidste Etavelse f. Gr. ἄνοος-ἄνους, Gen. ἀνόου-ἄνου, Dat. ἀνώω-ἄνω. Eigesaa visse Nomina propria f. Gr. Πειρίθοος-Πειρίθους, Gen. Πειριθόου-Πειριθού ο. s. v. dd) De af ἦθος afledede Adjectiver paa ηθης beholde i Gen. Plur. Acuten paa næstsidste Etavelse f. Gr. συνηθέων-συνήθων, κατοικήτων-κατοικήτων. Det Samme er Tilfældet med τροήρης, Gen. Plur. τροηρέων-τροήρων.

β) Hvis derimod den anden af Vocalerne har Acuten, saa beholdes denne over den sammentrufne Etavelse f. Gr. εἶν-ἦν, ἐσταώς og ἐσταώς-ἐστώς, δαῖς-δαΐς. Herfra undtages Ordene paa ιδεός og ιαδεός f. Gr. ἀδελφιδούς (see § 20).

§ 11.

Efter de ovenfor opstillede almindelige Regler er det indlysende, at Accenten under Ordnes Flexion ikke altid kan blive staaende paa samme Etavelse eller vedblive at være den samme. De nødvendige Forandringer kunne indbefattes i følgende 3 Tilfælde:

1) Circumflexen forandres til en Acut f. Gr. οἶνος-οἶνου (§ 9, 3 b), ῥῆμα-ῥήματος (§ 9, 4).

2) Acuten forandres til en Circumflex f. Gr. φεύγω-φεῦγε (§ 9, 3 a).

3) Acuten flyttes fra trediesidste til næstsidste Etavelse f. Gr. ἄνθρωπος-ἀνθρώπου (§ 8 og § 9, 4).

Andet Afsnit. Om Accenten i de enkelte Taledele.

Første Capitel.

Om Accenten i Substantiverne.

A. Første Declination.

§ 12.

Endelsen *a* med en Consonant foran.

1. De, som foran *a* have en hvilken som helst Consonant undragen ϱ , have Accenten saa langt tilbage fra Enden som muligt f. Ex.: *ἄμιλλα, θύελλα, ἀνάπαντα, δέσποινα, ἄκανθα, θάλασσα, τράπεζα, ἄμαξα, τόλμα, πρόμα, δέψα, ῥίξα, αἶσα, γλώσσα, νῆπτα, ψῆπτα.* Ord som *Μελιτοῦσσα, Τιγοῦσσα, Ἀργινοῦσσα* ere opstaaede ved Contraction og derfor Properispomena. De latinske Egennavne paa *iva* beholde den latinske Accent f. Ex. *Σαβίνα, Φαυστίνα.*

Denne Endelse har altid *a* kort; kun i de qvindelige Egennavne paa *δα, θα, λα* og *μα* er det langt, hvorfor disse Ord altid blive Paroxytona f. Ex. *Αἴδα, Γιωνμήδα, Ἀνδρομέδα, Κισσαίθα, Σιμαίθα, Αἰοτίμα, Φιλομήλα.* Det samme gjælder de 3 Appellativer *σκαδάλα, ἐπίβδα* og *ἄλαλά*, af hvilke det sidste erytoneres.

2. Af dem, som foran *a* have et ϱ , ere a) nogle Oxytona, fornehmelig de af Verbalstammer ved umiddelbar Tilføielse af *a*, ofte ogsaa ved en Omlyd i Stammen afledede f. Ex. *δορά (δέρω), φορά (φέρω), φθορά (φθείρω), ἀγορά (ἀγείρω), βορά (βιβρώσκω), χαρά (χαίρω), κορά (κείρω)*, fremdeles *πειρά, δειρά, σειρά, φρουρά.* Denne Analogie følge ogsaa nogle andre enkelte Ord, skjøndt de ikke ere afledede af Verber f. Ex. *ἄρά, νευρά, πλευρά.* Nogle ere egentlig Adjectiver, der have bibeholdt Masculinets Accentuation f. Ex. *ἄρισ-*

τερύ, περιστερύ, πενθερύ, έκυρύ. h) Alle andre paa *ρα* følge samme Regel som de under No. 1, altsaa *άρουρα, μάχαιρα, κυδιάνειρα, άγκυρα, γέφυρα, μοίρα, πείρα, σφύρα, Κίβρα, Μύρα, Πύρα*.

Da *a* i denne Endelse ofte er langt, bliver som en Følge deraf alle saaledes endende Ord Paroxytona (§ 9, 3 h og § 9, 4); dette finder Sted i følgende Tilfælde:

- a) Naar et *ε* eller et kort *a* eller *v* gaaer foran *ρ* f. Ex. *ήμέρα, διφθέρα, καθάρα, πορφύρα, γιλύρα*, desuden i *κωλλύρα* (hvort *v* er langt).
- β) Naar et *η* eller *ω* gaaer foran *ρ* f. Ex. "*Ηρα, πήρα, χώρα, όπώρα*, undt. *πρώρα* hos Dramatikerne (ellers *πρώρα*).
- γ) I Ordet *έταίρα* (af Masculinet *έταίρος*).
- δ) Naar *av* gaaer foran *ρ* f. Ex. *αύρα, λαύρα, σάρα*.
- ε) Naar en Consonant gaaer foran *ρ* f. Ex. *παλαιότρα, κιλύπτρα, φαρύτρα, Αίθρα, Ήλέτρα, Φαίδρα, Εΐάνδρα, Κασσάνδρα*; undt. *Τάναγρα, Δήμητρα* og *σκολόπενδρα*.

§ 13.

Endelsen *a* med en Vocal foran.

1. Substantiverne paa *ια* ere, a) naar de betegne en concret Gjenstand, Oxytona f. Ex. *στρατιά, σκιά, σποδιά, αίμασιά, σπογγιά, λαλιά, παιδιά, φλιά*; undt. nogle enkelte som *ταμία, κονία, καρδιά, σχεδιά, οίκία, μελία, φραγιά*; desuden alle dem, der have kort *a*, nemlig Egennavnene *Αάμα, Πολύμνια* og "*Όμπνια* og Fleerstavelseord paa *τρια* afledede af Masculiner paa *τηρ* og *της* f. Ex. *αυλήτρια, όρχήστρια, ψάλτρια, τυμπανίστρια*. b) Naar de derimod betegne et abstract Begreb, ere de Paroxytona (*a* er her altid langt) f. Ex. *σοφία, άτιμία, άγγελία*. Saaledes ogsaa Nomina propria, der egentlig ere Femininer af Adjectiver f. Ex. *Λυκία, Άσία, Σικελία*.

2. Substantiverne paa *εια* ere ligeledes a) Oxytona, naar de betegne en concret Gjenstand f. Ex. *παρειά, φορβειά, άρειά, ζειά, χειά*. Lige

saa de plurale Bynavne f. Gr. Ἄρνεϊαί, Λίγειαί, Κεγχρειαί, Φεαί, hvilken Accentuation beholdes, naar i udslydes, altsaa Ἄρνεαί, Κεγχρειαί, Φεαί o. s. v. Herfra undtages alle de, der have fort α, nemlig aa) de af Masculiner paa eos afledede qvindelige Bepævnelser f. Gr. βασιλεια, ἰερεία, Ὀδύσσεια, Ἀλεξάνδρεια. bb) De forlængede qvindelige Egennavne f. Gr. Πηρελόπεια, Μίθεια, Κασσιόπεια, Περσεφόρεια. cc) De af Neutra paa os afledede f. Gr. ἀκρόρεια, προμινώρεια, μυγράγκεια, πανάκεια, Ἀριστοκρατία, Ἰφιγένεια (af ὄρος, ἄγκος, ἄκος, κράτος og γένος). dd) Disse enkelte: κράνεια, κώδεια, πέλεια og τροφάλεια. h) Hvis de derimod betegne et abstract Begreb, have de Accenten saa langt tilbage fra Enden som muligt.

Man mærk sig, at de af Adjectiver paa ης afledede have fort α f. Gr. ἀλήθεια, εἰσέβεια, ἰγία, ἐμάθεια, συνήθεια. (De ældre Attikere betragtede her α som langt og accentuerede ἀληθεία, ἐνκλεία o. s. v.) Derimod have de af Verber paa εως afledede langt α f. Gr. πολιτεία, παιδεία, θεραπεία, ἀγχιστεία, δουλεία, ἀνδρεία, βασιλεία (Kongerdomme, men βασιλεια, en Dronning), ἰερεία (Prestedomme, men ἰερεία, en Præstinde).

3 Substantiverne paa αια have Accenten saa langt fra Enden som muligt; følgelig ere a) alle Tostavelsesord Properispomena, da i disse α er fort, f. Gr. γαῖα, γραῖα, μαῖα. b) Bynavne af flere Stavelser Proparoxytona af samme Grund f. Gr. Φώκεια, Ἰστίαια, Ποτίδαια, Νίκαια, Πλάταια (men som Plurale Πλαταιαί). c) Alle andre ere Paroxytona, da i disse α er langt f. Gr. ἀλκαία, γαληναία, Ἀθηναία, Ἰουδαία, Χαλδαία o. s. v.

4. Substantiverne paa αα og εα (hvor α altid er langt) ere Paroxytona f. Gr. ἐλία, Ναυσικάα, Ἀθηναία, πτελέα, αἰγανέα, Πέα. Herfra undtages γενεά, δωρεά og θεά (en Gudinde, men θεά, Beskuelse) foruden uogle sjældnere forekommende Ord.

5) Substantiverne paa *οια* ere a) som *Ἰσπερ* stavelsesord Proparoxytona f. Gr. *Εὐβοια*, *ἄνοια*, *ἀγχινοια*, *εὐπλοια*, *εὐχροια*. b) Af Lovstavelsesordene ere *ροία* og *χροία* Oxytona, *Τροία* og *ποιία* Paroxytona, ligesaa de paa *οα* (der i Reglen ere Bisformer til dem paa *οια*) f. Gr. *πόα*, *χρόα*, *ρόα*, undt. *στοά*.

6) Substantiverne paa *υα* ere Paroxytona f. Gr. *γύα*, *καρία*, *οισύα*, *σιγύα*.

7) Substantiverne paa *υια* have Accenten saa langt fra Enden som muligt (*α* er fort) f. Gr. *μυῖα*, *κυνάμυια*, *αἰθυια*, *Ειλείθυια*, *Ωρείθυια*; dog er *μητρουία* altid og *ἀγυία* og *ὄργυια* hos Altiferne Oxytona (hos Homer *ὄργυια* og *Ἰ.* XX. 254 ogsaa *ἀγυια*).

8) Substantiverne paa *ωα* ere Paroxytona, f. Gr. *ῶα*, *ψῶα*, *μνῶα*.

§ 14.

Endelsen *η* med en Consonant foran.

Som almindelig Regel kan opstilles, at de Appellativer, som ikke ere afledede af Verber, saavel som *nomina propria* ere Paroxytona, medens de af Verber afledede ere Oxytona. Men da Afvigelserne fra denne Regel ere temmelig talrige og vilkaarlige, saa følger nedenunder en Dregning af de enkelte Endelser.

1) Paa *λη* ere Paroxytona: *πάλη*, *ἀγκάλη*, *κραιπάλη*, *σκυτάλη*, *Σεμέλη*, *πύλη*, *σταφύλη* (et *Βιβλὸς*), *πήλη*, *στήλη*, *ξύλη*, *Ζάγκλη*, *αἶγλη* o.s.v. Oxytona ere a) Verbalia f. Gr. *ἐντολή*, *στολή*, *βολή*, *ὁμοκλή*, *παισωλή*, *τερπωλή*, *θυγή*, *χηλή*, *γαμφηλαί*. b) De som have en Diphthong i næstsidste Stavelse f. Gr. *αὐλή*, *βουλή*, *οὐλή*, *εὐλή*, *ὠτειλή*, *ἀπειλή*, undt. *δούλη*, *εἶλη* og *δεῖλη*. c) En Deel enkelte Ord, som *κεφαλή*, *πιμελή*, *ὄπλη*, *φυλή*, *σχολή*, *σταφυλή* (*Βιῦνδρue*), *παλή* (*σῖντ Meel*); desuden Navne paa attiske *δῆμοι* f. Gr. *Ἀγγελή*, *Πεντελή* o.s.v.

2) *Ψαα μη* med fort Penultima ere Paroxytona: *Σάμη, καλάμη, παλάμη, κόμη*; Oxytona ere Verbalia f. *Ἑ. νομή, δομή, τομή*. Af dem med lang Penultima (for største Deelen Verbalia) ere nogle Paroxytona f. *Ἑ. μνήμη, φήμη, ἐπιστήμη, γνώμη, τόλημη, χάριμη, ἄλημη, χάσιμη, εἰσίδμη, andre* Oxytona f. *Ἑ. πορθημή, δεσμή, πυγμή, ὄρημη, γραμμή, δραχμή, ἐφετμή, αὐτμή, τιμή, αἰχμή, ἀκμή*.

3) *Ψαα νη* ere de fleste Paroxytona f. *Ἑ. δαπάνη, βοτάνη, κορήνη, γαλήνη, εἰρήνη, κλίνη, δίνη, σφενδόνη, ἀμπεχόνη, ζώνη, κορώνη, αἰσχύνη*, og saaledes alle *ψαα συνη*, f. *Ἑ. εὐφροσύνη, δικαιοσύνη, σωφροσύνη*, fremdeles *ἄχνη, λάχνη, τέχνη, πρύμνη, φάτνη* o. f. v. Oxytona ere a) nogle Verbalia, som *μονή, φονή, γονή, φανή, φωνή, ὦνή, ποιμή*; b) nogle participialfste Appellativer og *ὄννα*ne, som *δεξαμενή, εἰαμενή, Κλαζομεναί, Ἀλαλκομεναί, Ἰδομεναί*; c) en Deel abstracte Substantiver *ψαα ονη*: *ἡδονή, καλλονή, φλεγμονή, πλησμονή, πεισμονή, χαρμονή, ἀγχονή* (*ὄνα*len, *Μηρ*den, men *ἀγχόνη*, en *Ἐριττή*); d) nogle enkelte *Ἐρ*δ, som *μηχανή, εὐνή, σκηνή, πορνή* o. fl.

4) *Ψαα ρη* ere Paroxytona: *κόρη, ἀθάραη, δέραη, Ἀσκηη*; Oxytonon er *ἀλεωρή*.

5) *Ψαα ση* ere Paroxytona: *ἄση, ἔραση*, o. f. v. Oxytona ere kun nogle faa *Ἐτεδνα*ne f. *Ἑ. Περγασή* (attijf *δήμος*).

6) *Ψαα βη* ere Paroxytona: *Ἐκάβη, Νιόβη, ἦβη, λώβη, ἑκατόμβη, χιλιόμβη*. Oxytona ere Verbalia f. *Ἑ. λαβή, φορβή, ἀμοιβή, λοιβή, στοιβή* (dog er *βλάβη* Paroxytonon), fremdeles *ὠβή* og *κυβή*.

7) *Ψαα γη* ere næsten alle Verbalia og derfor oxytonerede f. *Ἑ. ἀγή (ἄγνυμι), ἀλλαγή, πληγή, σιγή, φυγή, ὀλολυγή, οἰμωγή, ἀρωγή, κραυγή, φθογγή, ὄρηγή*; dog ere *ἀγη* (af *ἀγαμαι*), *πόγη, τρύγη* og *στέγη* Paroxytona; ligesaa *nomina propria* f. *Ἑ. Βέργη, Πέργη, Σέληη* o. f. v.

8) *Ψααδη* ere **Paroxytona**: *κράδη, πέδη, σίδη,*
o. f. v. **Oxytona** ere **Verbalia** f. *ἔρδη, αὐδή,*
ἔδωδή, κομιδή, σπουδή, σπονδή og det enkelte *χορδή*.

9) *Ψααπη* ere **Paroxytona**: *λύπη, κώπη, ἄρπη,*
λάμπη, νάπη, σκέπη, Καλλιόπη, Αντιόπη, Εὐμόλπη.
Oxytona ere **Verbalia** f. *ἔρ. ἀστραπή, ἐπιπή, ῥιπή,*
τροπή, σιωπή, τυπή, μολπή, πομπή, undt. πόρπη (af *πείρω*).

10) *Ψαακη* ere **Paroxytona**: *δίκη, νίκη, πεύκη,*
ἀνάγκη, παρθενίσκη, Ιθάκη, Τροίκη o. f. v. **Oxytona**
ere a) **Verbalia** f. *ἔρ. ἰακή, φυλακή, δοκή, πλοκή,*
ποκή, ἰωκή, ἀλκή, ὀλκή, undt. κρόκη, ἰστοδόκη og
καπνοδόκη. b) *De* enkelte *ἀκή* og *ἀκωκή,* desuden
Kunsters og Videnskabers Navne *ραακη* (egtl. Adjecti-
ver) f. *ἔρ. μουσική, γραμματική, βοτανική.*

11) *Ψαατη* ere **Paroxytona**: *ἀπάτη, δαίτη, κοίτη,*
Ἐλάτη, Ἀρήτη, Περωτή o. f. v. **Oxytona** ere **Verbalia**
f. *ἔρ. ἀρετή (ἄρω), ἐνετή, τελετή, βιοτή, βροντή,*
εἰρκτή, ἀκτή (undt. *μελέτη* og *ἐλάτη*) fremdeles *ἑορτή*
og *μηλωτή.*

12) *Ψααφη* ere **Paroxytona**: *ἀκαλίφη, κιδάφη,*
ἐρίφη, κάρφη, Τάρφη, Σκάρφη; men de fleste ere
Verbalia f. *ἔρ. βαφή, γραφή, σκαφή* (*Gravning, men*
σκάφη, en Baad), *τροφή, στροφή, ὄροφή, γλυφή,*
ἀλοιφή, σαλεδὲς og *σαα κορυφή.*

13) *Ψααχη* ere deels **Paroxytona** f. *ἔρ. λέσχη,*
λόγχη, τύχη, μάχη, πυροίχη, deels (fornemmelig
Verbalia) **Oxytona,** f. *ἔρ. ἡχή, ψυχή, ἀρχή, στοναχή,*
διδασχή, ἀνοχή, ἀναδοχή o. f. v.

14) *Ψααθη* ere **Paroxytona** f. *ἔρ. ἄνθη* undt.
ποθή, κοιθή og undertiden *τηθή.*

15) *De,* i hvilke *η* er contraheret af *εα,* ere **Peri-**
spomena, f. *ἔρ. γῆ, γαλῆ, κυνῆ, λεοντῆ* o. f. v.

§ 15.

Exemplen *η* med en Vocal foran.

1) *De* *ραααη, υη, εη* og *οη* ere **Paroxytona**

f. Gr. *Δανάη, Αιβύη, δύνη, ἀφύη, χλεύη, δεύη, ἀλόη.*
 Herfra undtages *φνή, σκευή, ἀκοή, πνοή, βοή, χοή, ροή.*

2) De paa *ωη* ere samtlige **Oxytona** f. Gr. *ζωή, δμωή, έρωή, άλωή.*

§ 16.

Endelsen *ας.*

Substantiverne af denne Endelse ere **Paroxytona** f. Gr. *ταμίας, νεανίας, βορέας, Αίνείας, Πελοπίδας, Έπαμεινώνδας, πατραλοίας.* Kun de af *εας* og *αας* contraherede ere **Perispomena** f. Gr. *Βορόῳς, Δουκῳς, Σατανῳς;* ligesaa nogle romerſke Egennavne f. Gr. *Νουμῳς,* og enkelte til Almuesproget henherende **Benævnelser** f. Gr. *φαγῳς;* andre af denne Art gaar efter de Declination f. Gr. *τροεῳς-ἄντορ, χεσῳς-ἄντορ.*

§ 17.

Endelsen *ης.*

1) Alle *nomina propria, gentilia* og *patronymica* af denne Endelse ere **Paroxytona** f. Gr. *Αγχισης, Πέροσης, Σκύθης, Σπαρτιάτης, Κρονίδης, Ἄτρείδης.* Kun de af *εας* contraherede ere **Perispomena** f. Gr. *Έρμῳς, Θαλῳς, Ἄπελλῳς* o. f. v.

2) Appellativerne ere ligeledes **Paroxytona** f. Gr. *κλέπτης, τροφάροχης, γεωμέτρης, παιδοτροίβης, τοξότης, πολίτης, στρατιώτης, ὑφάντης, ψάλτης* o. f. v. De homeriske *Nominativformer* paa *α* bibeholdes den samme *Accentuation* f. Gr. *ιππότα.*

Herfra undtages a) *κρητής* og *εύρετής* og hos Attikerne mange af *verba liquida* afledede f. Gr. *ψαλτής, ποικιλτής, άμυντής.* b) De af *Verber* afledede, hvis Stamme er udvidet enten ved Forlængelse af Stammevocalen eller ved Indskydelse af et *σ*, ere ogsaa **Oxytona** f. Gr. *ποιητής, μαθητής, θεατής, μηνυτής, ζηλωτής, δικαστής, ληστής* o. f. v. Dog ere følgende **Paroxytona**: *άλήτης, πλανήτης, κυβερνήτης, αίσουμνήτης, πεδίτης,*

ἀήτης, σφενδομήτης, πλάστης, δυνάστης, πενέστης,
κτίστης, φύστης, ψεύστης.

§ 18.

Accenten under Flexionen.

Hvor Accenten staaer i Nominativ, bliver den saavidt muligt staaende i de øvrige Casus. De Forandringer, som ifølge almindelige eller specielle Regler maae foretages med Accenten, ere følgende.

1) Genitiv Pluralis har i denne Declination altid Circumfleren paa sidste Stavelse f. Ex. *ρίζα-ρίζων, Μοῦσα-Μουσῶν, τράπεζα-τραπεζῶν*. Herfra undtages Genitiverne *χρήστων, ἀφύων, ἐτησίων* og *χλούνων* (af *χρήστης, ἀφύη, ἐτησίαι* og *χλουνης*). De Appellativer, som egentl. ere Adjectiver, rette sig efter disses Accentuation (§ 34, 1) f. Ex. *Λυκία-Λυκίων*, men som nom. propr. *Λυκίων*.

2) Genitiv og Dativ i alle numeri blive ved Oxytona til Perispomena (§ 9, 2 b) f. Ex. *ἀγορά-ἀγορᾶς-ἀγορᾶ-ἀγοραῖν-ἀγορῶν-ἀγοραῖς; τιμή-τιμῆς-τιμῆ* o. f. v. Ved de øvrige forandres Accenten efter de almindelige Regler (§ 11, 1 og 3) f. Ex. *Μοῦσα-Μούσης, θάλασσα-θαλάσσης*. Paroxytona blive altsaa uforandrede f. Ex. *πολίτης-πολίτου-πολίτη* o. f. v.

3) Paroxytona paa ης med lang Penultima blive i Vocativ paa α ο, i Nominativ Plur. Properispomena f. Ex. *πολίτης-πολίτα-πολίται; στρατιώτης-στρατιῶτα-στρατιῶται* (§ 9, 3 a). Ordet *δεσπότης* trækker Accenten tilbage: *δέσποτα*.

4) De øvrige Casus rette sig efter de almindelige Regler (α i Dualis og i Accusativ Pluralis er langt), altsaa: *αὔρα*, Nom. Plur. *αὔραι* (§ 8, b og § 9, 3 a); *Μοῦσα*, Dual. *Μούσα*, Accus. Plur. *Μούσας*. I den doriske Dialect er ας ofte kort i Accus. Plur., altsaa: *Μούσας, Μοῖρας*.

B. Anden Declination.

§ 19.

Endelsen os med en Consonant foran.

Som almindelig Regel kan opstilles, at de oprindelige Stamord og de ved blot Omlyd af oprindelige Stammer afledede ere **Barytona**, medens de med længere Afledningsendelser dannede, fornemmelig **Verbalia**, ere **Oxytona**. Men ogsaa fra denne Regel gives saa talrige Afvigelser, at en Opregning af de enkelte Endelser bliver nødvendig.

1) Ραα λος ere **Barytona**: πάλος, κτίλος, θόλος, βύβλος, ὄχλος, πέπλος, ἦλος, δοῦλος, ὕαλος, πάσσαλος, ἐγκέφαλος, κρύσταλλος, ἄμπελος, σκόπελος, κάμηλος, τράχηλος, ὄμιλος o. s. v. **Oxytona** ere: δαλός, χιλός, πηλός, βηλός, αὐλός, γαυλός, κавλός, φαλλός, θαλλός, φελλός, Ιταλός, Θεσσαλός, ὀμφαλός, αἰγιαλός, Σικελός, ὀβελός, μυελός, Αἰτωλός, Καστωλός. **Paroxytona** ere Zrestavelsesord ραα ιλος og adskillige ραα υλος, f. Ex. Μυροσίλος, Τρωίλος, Τροχίλος, Αἰσχύλος, Ρωμύλος, κρωβύλος o. fl.

2) Ραα μος ere **Barytona**: γάμος, νόμος (ἔν, men νομός, Græsdang), τρόμος, θύμος, πλόκαμος, κέραμος, θάλαμος, πόλεμος, ἄνεμος o. s. v. **Oxytona** ere **Verbalia** med en Consonant foran Endelsen f. Ex. φραγμός, ἀρομός, δασμός, κομμός, αὐχμός, δεσμός, σταθμός, ὀφθαλμός, ἀριθμός, γναθμός, (de, der ikke tydeligen ere afledede af Verber, ere **Barytona** f. Ex. πότμος, ὄγμος, ὄλμος, θέρμος, ἄμμος, ψάμμος), lige saa de, der foran μος have en lang Vocal eller Diphthong f. Ex. κνημός, δημός, (ἔδτ, men δῆμος ἔδτ), φιμός, δρυμός, ῥυμός, λοιμός, βωμός; herfra undtages dog κῶμος, μῶμος, ὦμος og οἶμος.

3) Ραα νος ere **Barytona**: ὕπνος, κύννος, οἶνος, ὄνος, αἶνος, ὄνος, πόνος, κοίρανος, τύρανος, μέδιμνος, κάμνος, κίνδυνος o. s. v. **Oxytona** ere: **Nomina**

propria og Gentilia paa *ανος* (med langt *α*), ηνος og υνος f. Gr. *Ἡρωδιανός, Λουκιανός, Τυρσηγός, Ἀβυδηγός, Βιδυ-
νός* o. s. v.; participialst dannede Nomina propria paa
μενος f. Gr. *Ὀρχομενός, Ἀγεσμενός, Σωξομενός*
o. s. v.; de paa *ωνος*: *κοινωνός, οἰωνός, κορωνός*;
desuden en Deel enkelte som: *καννός, κρονός, βουνός,
βαννός, γουνός, ληνός, Οὐρανός, Ἡριδανός, Ῥοδανός,
Ἰκεανός, λιχανός, έανός*. Properispomena ere
de afledede Ord paa *ινος* f. Gr. *Ἀρκτίνος, Καλλίνος,
έχίνος, σταφυλίνος, Αεοντίνος, Μαιμερτίνος* o. s. v.
Paroxytonon er af Fleerstavelsesordene kun *παρθένος*.

4) Παα ρος ere Barytona: *πόρος, φόρος, κό-
προς, κέδρος, Κῦρος, Εἶρος, ἄργυρος, κισσίτερος,
ρος, Ὀμηρος, Επίδαυρος, σίδηρος, μάγειρος, ναύκρα-
ρος* o. s. v. Oxytona ere: Tostavelses- = Appellativer
med lang Penultima f. Gr. *πυρός, κηρός, μηρός, σωρός,
καιρός, σταυρός, φρουρός, οὐρός* (Grav, Rende; men
οὔρος, Medber eller Dpsynsmand); dog undtages *ταῦρος,
κλήρος, λῆρος, σαῦρος, κοῦρος, λοῦρος, βλιχρος,
οἴστρος, γῦρος*. Dgsaa Fleerstavelses- = Appellativer med
lang Penultima ere Oxytona, naar den sidste Deel er
afledet af et Verbum f. Gr. *θεωρός, ὑλωρός, πυλωρός,
οἰκουρός, κηπουρός*; desuden nogle enkelte: *χορός,
σορός, ἀγρός, νεκρός, νεφρός, ἀφρός, νεβρός, γαι-
βρός, φειρός, δαιρός, ἰαρός, θησανρός*.

5) Παα σος (ξος og ψος) ere Barytona: *νόσος,
χέροςος, νῆσος, Ἐφεσος, πέτασος, Νύξος, Ἀραξος* o. s. v.
Oxytona ere: Tostavelsesord paa *σος* f. Gr. *πεσσός,
κρωσσός, κισσός, ὑσός, βυσσός*; ligesaa Fleerstavelses-
ord med lang Penultima f. Gr. *Ἰαριτισσός, Παρνασσός,
Ἀλικαρνασσός, Παραισός* (undtagen Sammensætningerne
af *νῆσος*: *Πελοπόννησος, Χερσόνησος* o. s. v. og *Διό-
νυσος*); desuden nogle enkelte som: *Ταρσός, πυρσός,
χρυσός, κερασός* og Fleerstavelsesord paa *πος* f. Gr.
σκινδαψός, χορδαψός o. s. v.

6) Παα βος ere Barytona: *ὄλβος, Φοῖβος, φλοῖσ-*

βος, κόλλαβος, κάραβος, ἴαμβος; **Oxytona** ere: βολβός og λοβός.

7) **Ραα γος** ere **Barytona**: τράγος, λόγος, πύργος, φθόγγος, πάταγος, ἔλεγος ο. σ. v. **Oxytona** ere: Σοστaveisebord med naturlig lang Penultima f. **Ἐ.** λοιγός, φηγός, ταγός, κραγός; ligesaa **Ἐ.** f. **Πελασγός**, πελαργός, ἀμοιγός, ἀρηγός.

8) **Ραα δος** ere **Barytona**: κάδος, Πίνδος, νάρδος, ράβδος, Μῆδος, χλῆδος, σμάραγδος, μόλυβδος, κίναδος, Τένεδος, κέλαδος ο. σ. v. **Oxytona** ere: ὀδός, σποδός, αἰοιδός, ὄρυμαγδός; desuden alle **Gentilia** f. **Ἐ.** Ἴνδός, **Ἀνδός** ο. σ. v.

9) **Ραα ζος** ere **Barytona**: τόπαζος, ὄζος, ροῖζος; **Oxytonon** μαζός.

10) **Ραα πος** ere **Barytona**: τρόπος, τόπος, τύπος, κόλπος, δόρπος, κόμπος, κῆπος, ἀνθρώπος, Ὀλυμπος, **Εὐροπος** ο. σ. v. **Oxytona** ere: σκοπός, λοπός, ὀπός, καρπός, στενωπός, ἀτραπός foruden nogle nomina propria: Οἰνωπός, Ἄσωπός ο. σ. v.

11) **Ραα κος** ere **Barytona**: τόκος, πόκος, λάκκος, κέρκος, δίσκος, Γλαῦκος, Αἰμψακος, Θύλακος, Κύξικος, Δημόδοκος, Σέλευκος ο. σ. v. **Oxytona** ere: en Deel **Ἐ.** f. **Πιττακός**, ἀστακός, ἀνακός, παλλακός, **Πιττακός**, **Αἰακός** ο. σ. v.; desuden en Deel enkelte, som σιγός, χαλκός, θριγγός, ἀσκός, **Ιωλκός**, **Δαμασκός** og de, der egentlig ere **Adjectiver** f. **Ἐ.** **δαρεικός**, **Κεραμεικός**, **ἵπποβοσκός**. **Paroxytona** ere **Deminiutiverne** **ραα ισκος** f. **Ἐ.** **νεανίσκος**, **σατυρίσκος**, **καλαμίσκος**, **Φιλίσκος**, **Σωφρονίσκος** ο. σ. v.

12) **Ραα τος** ere **Barytona**: ἄρτος, νόστος, σῖτος, κοῖτος, Πλοῦτος, Ἄρατος, Αἴγυπτος ο. σ. v. **Oxytona** ere **Verbalia** f. **Ἐ.** **ἕτεός**, **νιφετός**, **πυρετός**, **ἀμαξιτός**, **ἰστός**, **κεστός**, **οἰστός**, **κοιμορτός**, **ἐνιαυτός**, **κωκυτός** (dog ogsaa ἄρτος, βίος og θάνατος); fremde

les de fleste geographiske Navne og Gentilia f. Gr. *Λαυρεντός, Γαργηττός, Βοιωτοί, Θεσπρωτοί* o. s. v.; desuden nogle enkelte som *γλουτός, λωτός, μαστός*.

13) *Ψαα φος* ere Barytona: *Πάφος, λόφος, τάφος, ψήφος, έλαφος, κόλαφος, όροφος*. Oxytona ere *συφός, άλφός, πολφός, πομφός, τροφός, Δελφός* og *άδελφός* (άνδραδελφός, μητραδελφός).

14) *Ψαα χος* ere Barytona: *Κόλχος, μόσχος, βρόχος, λόχος, τρόχος, στόμαχος, βάτραχος*. Oxytona ere nogle enkelte som *μοιχός, άρχός, μυχός*.

15) *Ψαα θος* ere Barytona: *πόθος, πτόρθος, Ξάνθος, μῦθος, Ζήθος, ψάμαθος, κύαθος, λήκνυθος, μήρινθος, Όλυνθος*. Oxytona ere *μισθός, στρουθός, βοηθός*.

§ 20.

Endelsen os med en Vocal foran.

1) De *παα αος, εος, ηος, υος* (*υιος*) og *ωος* oxytoneres f. Gr. *λαός, ναός, θεός, κολεύς; πής, αιξής; Τιτύς, νυός, υίός, μητρυνός, πατρως, κολυός*. De endene *παα ιδεός* og *ιαδεός* blive ved Contractionen imod Reglen til *Perispomena* f. Gr. *άδελφιδουός, θυγατριδουός, άνεψιαδουός*. Af dem *παα ωος* ere *Αχελυός, Γελυός* og *Κηός* *Properispomena*.

2) De *παα οος* ere Barytona f. Gr. *νόος, πλόος, πρόχοος, περιπλόος, Πάνθοος*.

3) De *παα ιος* ere som Testavelsebord *Paroxytona* f. Gr. *Ίος, Χίος, βίος* (βίω); kun *βίός* el. *ιός* (en *Buc*) og *κρίός* ere *Oxytona*. Af *Træstavelsebord* ere *Oxytona* nogle *Dyrenavne* som *έρωδιός, αιγυπιός*; fremdeles *Άσκληπιός* og *άνεψιός* (men *εξανέψιοι* og *αΐτανέψιοι*). *Træstavelse* nomina propria med tre forte ere *Paroxytona* f. Gr. *Κλονίος, Κλυτίος, Χρομίος, Σχεδιός*; saaledes ogsaa *σκορπίος* og *νυμφίος*.

4) De *παα αιος* ere for største Delen *Properispomena* f. Gr. *Σκαίος, Γραίος, Αθηναίος, Θηβαίος, Ητολεμαίος* o. s. v. Kun nogle af *Berber* afledede *Træstavelse*

stavelser = Nominer ere Proparoxytona f. Gr. *Τίμαιος* (τιμάω), *Νίκαιος* (νικάω), *Λύαιος* (λύω), *Εύμαιος* (μύω).

5) De paa ειος ere som Gentilia Properispomena f. Gr. *Ἡλείος*, *Ἀργεῖος*, *Καδμείος*, saaledes ogsaa *Δαρειός*, *Ἀρνεῖος* og *ἠθεῖος*. Andre nomina propria af flere Stavelser (fornemmelig Flodnavne) ere Oxytona f. Gr. *Σπέρχειός*, *Ἀλφειός*, *Πηγείος*, saaledes ogsaa *ἄρνειός* og *νειός*. *Μήδειος* er Proparoxytonon.

6) De paa οιος ere som nomina propria af 2 Stavelser Properispomena f. Gr. *Βοῖος*, *Κοῖος*. Af Appellativerne ere *κλοιός*, *φλοιός* og *κολοῖός* Oxytona. De øvrige rette sig efter de eenslydende Adjectivformer.

§ 21.

Endelsen *ον*.

Neutra paa *ον* have Accenten saa langt tilbage fra Enden som muligt f. Gr. *πρόσωπον*, *στρατόπεδον*, *παιδάριον*, *μειράκιον*, *δείπνον*, *δώρον*, *ἔργον*, *μέτρον*, *σπήλαιον*, *τρόπαιον*, *Ἀθήναια*, o. s. v. Herfra undtages: a) Trestavelsesord paa *ιον* med lang Begyndelsesstavelse, hvilke ere Paroxytona f. Gr. *θηρίον*, *παιδίον*, *στρουθίον*, *ιστίον*, *ἐρκίον*, *κλειδίον* o. s. v.; dog følge nogle Hovedreglen, som: *ἴκριον*, *ὄσπριον*, *ἴχθιον*, *ποιμνιον*, *δέμνιον*, *ὄρκιον*, *κόμιον*, *φρούριον*. Af dem med kort Begyndelsesstavelse er kun *πεδίον* Paroxytonon; de øvrige følge Hovedreglen f. Gr. *μόριον*, *κόριον*. b) De paa *ειον*, der betegne et Locale (Værksted) eller Værktoi, ere Properispomena f. Gr. *βουλευιον*, *ἀρχεῖον*, *διδασκαλεῖον*, *γυναικείον*, *ἀγγεῖον*, *λυχνεῖον*, *στοιχεῖον*, *σημεῖον* o. s. v. Ligesaa de fleste Benævnelser paa Templer eller indviede Steder f. Gr. *Μουσεῖον*, *Θησεῖον*, *Ἀσκληπιεῖον*, *Ὀλυμπιεῖον*, foruden nogle enkelte Ord, der ikke kunne henføres under disse Begreber, som *ἀριστεῖον*, *ἀγχιστεῖον*, *ἐλεγεῖον*. Andre Ord af denne Endelse ere Proparoxytona, navn-

ligeu geographiske Benævnelser f. Gr. *Ροίτειον, Σίγειον, Γορδίοιον*, desuden *αἴλειον, κώνειον, γένειον, δάνειον, κηρύκειον*. c) De usammenfattede Ord paa *αιον* af mere end 3 Stavelses ere Properispomena f. Gr. *Ἀραχναῖον, Ἡλακαταῖον* o. s. v. undtagen *Ἀθήναιον, Αἰλύβαιον* og *κεφάλαιον*. d) De paa *ων* ere Properispomena f. Gr. *ἡρῶν, μητροῶν* o. s. v. af dem paa *οιον* kun *αἰδοῖον*. e) Nogle enkelte Neutra paa *ον* ere Oxytona f. Gr. *έρπετόν, σκελετόν, ξυγόν, πτερόν, ξυρόν, σφυρόν, πλευρόν, λουτρόν, ὠόν*, og nogle, der egentlig ere Adjectiver f. Gr. *φυτόν, βοτόν, ῥυτόν*. Det enkelte *ὄστέον* er Paroxytonon.

§ 22.

Accenten under Flexionen.

De almindelige Regler følges (see § 18 Weg.); altsaa blive a) alle Oxytona i Genitiv og Dativ i alle Numeri Perispomena (§ 9, 2 b) f. Gr. *ὁδός-ὁδοῦ-ὁδῶ-ὁδοῖν-ὁδῶν-ὁδοῖς*. b) Alle Paroxytona blive uforandrede, f. Gr. *λόγος-λόγου-λόγῳ* o. s. v. c) Alle Proparoxytona og Properispomena blive Paroxytona i de Casus, hvor Endelsen er lang f. Gr. *ἄνθρωπος-ἀνθρώπου-ἀνθρώπους* o. s. v. *νῆσος-νῆσου* o. s. v.

Anm. Om Endelserne *ως* og *ων* i den attiske Declination see § 8a. Som afvigende i Accentuationen under disse Ord's Flexion er at bemærke a) at Proparoxytona paa *ως* og *ων* beholde Accenten paa samme Stavelse igjennem alle Casus f. Gr. *ἀνώγειν* Gen. *ἀνώγειω* Gen. Plur. *ἀνώγειων*, Dat. Plur. *ἀνώγειως*; b) at Oxytona ogsaa i Gen. Sing. beholde Acuten f. Gr. *λεός* Gen. *λεῷ* (men Dat. *λεῶ*, Gen. Plur. *λεῶν*. Efter nogle Grammatikere oxytoneres disse Ord i alle Casus).

C. Tredie Declination.

§ 23.

Enstavelsesord.

1) Oxytona ere alle Masculiner og Femininer, som i Accusativ have *α* f. Gr. *μῆν, θῆρ, ρίς, πούς*,

κλείς, δμῶς, φρήν, δαίς o. s. v. Herfra undtages πᾶς (Accus. πάντα) og desuden de formedelst Contraction circumflecterede f. Gr. παῖς, (παῖς) προῖξ (προῖξ); derimod φῶς (en Brandblære) af φωῖς og δᾶς af δαῖς ifølge § 10, 2 h β.

2) Perispomena ere a) de Masculiner og Femininer, som i Accusativ have ν f. Gr. μῦς, σῦς, βοῦς, γραῦς, ναῦς, λῖς, κῖς; dog findes λῖς og κῖς ogsaa vrytonerede; ligesaa altid κλείς, der hos Attikerne har i Accusativ κλειῖν. b) Alle Neutra f. Gr. πῦρ, σταῖς, οὔς, φῶς (ἔυδ), ἦρ (ἔαρ), κῆρ (κέαρ) og Bogstavers Navne, f. Gr. μῦ, φῖ, undtagen σάν (derif for σίγμα).

§ 24.

Flerestavelsesord.

1) Neutra have altid Accenten saa langt tilbage som muligt, f. Gr. αἶνιγμα, μέγεθος, πρᾶγμα, τείχος, τέρας, γόνυ, o. s. v.

2) Om Masculinerne og Femininerne gjælder samme Regel, f. Gr. ἀναξ, λαῖλαψ, κόρυς, γίγας, Σωκράτης, Αριστοφάνης o. s. v.; undtagen i følgende Tilfælde, hvor Endestavelserne betones:

a) De paa αν f. Gr. παῖαν, Τητιάν, Αἰνιάν, Πελεκιάν. (I Sammensætninger trækkes Accenten tilbage f. Gr. Ἐρμόπαν, εὐπαῖαν).

b) De paa ας-αδος f. Gr. Ἀρκάς, λαμπάς, Ἑλλάς, μυριάς.

c) Af dem paa ας-αντος kun ἀνδριάς og ἰμῖς.

d) De paa ευς f. Gr. βασιλεύς, ἰππεύς, ἱερεύς, νομῆς.

e) De paa ην f. Gr. ποιμήν, λιμήν, Σειρήν, πυρήν, κηρήν (undt. εἶρην, Ἑλλην og nogle flere Egennavne samt Composita f. Gr. Φιλοποίμην, ἀρχιποίμην).

f) Masculinerne paa ηρ f. Gr. πατήρ, ἀνὴρ,

σωτήρ, αἰθήρ, ἀστήρ; desuden Femininet γαστήρ (men μήτηρ, θυγάτηρ o. s. v.

g) De paa *is*, der i Accusativ blot have *a* f. Gr. τυραννίς, στρατηγίς, ἀκρίς, ἀκτίς, γλωχίς, δελφίς, ὠδίς (ligesaa Bisformerne paa *iv* f. Gr. γλωχίν, δελφίν, ἰκτίν). De saa Substantiver paa *is*-ιδος ere Paroxytona, nemlig ἄγλις, δέλλις, μέριμις og ὄρις. De quinz delige Appellativer paa *is*, der ere afledede af paroxytonerede Fleerstavelses Masculiner, beholde Accenten paa næstsidste Stavelse f. Gr. δεσπότης (δεσπότης), Σπαρτιατίς (Σπαρτιάτης); de paa *κοιτις* og *πωλις* blive Proparoxytona f. Gr. παρικόιτις (παρακοίτης), λαχανόπωλις (λαχανοπώλης). Alle andre af Masculiner afledede ere Oxytona f. Gr. αἰχμαλωτίς (αἰχμάλωτος), αὐλητήρις (αὐλητήρ), Περσίς (Πέρσης) o. s. v.

h) De paa *ω* f. Gr. ἤχώ, πειθώ, Σαυφώ, Διτώ.

i) De paa *ως*-οος f. Gr. αἰδώς; af dem paa *ως*-ωτος kun εὐρώς og ἰδρώς.

k) De paa *υς*, naar *v* er langt, nemlig Masculinet ἰχθύς og Femininerne ἀχλύς, ἐδιτύς, πληθύς, οἰζύς, ἰσχύς, ὄσφυς, ὄφρυς, ἰξύς, νηθύς, Τηθύς, Ἐριυνύς og alle paa *υς*-υδος f. Gr. χλαμύς. Hvis derimod *v* er kort, følge de hovedreglen f. Gr. ἔγγελις, πέλεκυς, βότρυς, νέκυς, πρόσβυς, πῆχυς, θρηῖνυς, γῆρις o. s. v.

l) De paa *ων*, naar de ere Femininer, f. Gr. ἀηδών, χελιδών, χιών, εἰκών; undtagen γλήχων el. βλήχων, μήκων, τρήρων og ἄλων. Dgtaa af Masculinerne ere en stor Decl Oxytona, nemlig mange nomina propria f. Gr. Ἀμφικτυών, Τελαμών, Πλευρών, Πυθών, Παφλαγών, Μακεδών og saaledes alle Maaneders Navne f. Gr. Γαμηλιών, Πυανεσιών, Θαργηλιών; fremdeles de, der betegne et Sted, hvor Noget findes hyppigt eller i stor Mængde f. Gr. οἰνών (Vinfrøder), κυπαρισσών (Cypressfrø), ἵππων (Hestestald) o. s. v.; desuden en Decl enfelte som αἰών, ἀλεκτρονών, ἡγεμιών, κηδεμιών, κανών, λειμιών og alle paa *ων* f. Gr. κυκεών, χαραδρεών,

ἀμπελεῶν, ἀκανθεῶν o. s. v. De fleste andre Masculiner med denne Endelse ere Paroxytona f. Gr. ἄμβων, γέρων, δράκων, γάστρον, πάγων, θεράπων o. s. v.

m) Af dem paa της kun følgende: ποτής, δηϊότης, βραδυντής, ταχυτής, ἀδροτής, ἐσθής og hos Attikerne τραχυτής og κουφοτής.

n) Af dem paa ωρ kun ἰχώρ og ἄχώρ (maaskee rigtigere ἄχωρ).

o) Af dem paa ους kun ὀδούς.

p) De ved Contraction opstaaede Endelser circumflexeres f. Gr. Ἡρακλῆς, Ποσειδῶν, Ξενοφῶν, πελεκᾶς, Ὀποῦς, πλακοῦς o. s. v.

§ 25.

Accenten under Flexionen.

a. Eenstavelsesord.

Disse faste i Genitiv og Dativ i alle Numeri Accenten paa Endestavelsen f. Gr. ποῦς-ποδός-ποδί-ποδοῖν-ποδῶν-πουσί. Herfra undtages: 1) Participierne, der beholde Accenten paa Stamme-
stavelsen f. Gr. θεῖς-θέντος, ὦν-όντος. Det Samme gjør det spørgende Pronomen τίς-τίνος-τίνι o. s. v. 2) Dualis og Pluralis af πᾶς f. Gr. πάντων-πάντων-πᾶσι (men i Singul. παντός-παντί). 3) Nogle Ord, der først ved Sammentrækning ere blevne Eenstavelsesord f. Gr. ἦρ-ἦρος, κῆρ-κῆρος, λᾶς-λαῶς; dog faste de, der i Stammen have et τ, Accenten paa Endestavelsen f. Gr. στῆρ (στεῖαρ) -στητός, φῆρ (φρέαρ) -φρητός; ligesaa Θρηξ-Θρηκός og οἷς (οῖς) -οῖός-οῖῶν o. s. v. 4) Genitiv og Dativ Dualis og Genitiv Pluralis af følgende Ord: παῖς, θῶς, δμῶς, Τρώς, φῶς, φῶς, δᾶς, ΚΡΑΣ, οὔς og σῆς, altsaa παιδων, θῶων o. s. v. (men παισί). 5) Den episke Dativ Pluralis paa εἰ el. εἶσι beholder Accenten paa Stamme-
stavelsen f. Gr. θήρεσσι (men θηροσί) παιδεσσι (men παισί). 6) Nogle Egennavne som Ἄπος, Θῶνος.

b. Flerstavellesord.

I disse følges under Flexionen de almindelige Regler, altsaa *χελιδών-χελιδόνος-χελιδόνων*; *πράγμα-πράγμα-τος-πραγμαίων*; *δέλεαρ-δελέατος-δελεάτων* o. s. v.

Herfra undtages følgende Tilfælde: 1) De syncoerede Ord paa ηο faste Accenten i alle Casus, hvor ε er udsendt, paa Endestavelsen f. Gr. *πατρός-πατρί* (epiξ ogsaa *πατρῶν, θυγατρῶν*); hvor ε beholdes, har dette Accenten f. Gr. *πατέρα, πατέρες* (epiξ ogsaa *πατέρος-πατέρι, μητέρος-μητέρι* o. s. v.) I Dativ Pluralis træder Accenten altid over α f. Gr. *πατράσι, θυγατράσι*. Kun *Δημήτηρ* trækker Accenten tilbage f. Gr. *Δημητρος-Δήμητρι*, ligesaa de episke Former *θύγατρα-θύγατρος* og *θύγατρας*. Ordet *άνηρ* kaster kun i Gen. og Dat. Sing. og Gen. Plur. Accenten paa Endestavelsen, altsaa *άνδρός-άνδρι-άνδρων*, men *άνδρα-άνδρες-άνδρας*, ligesaa *ΑΡΗΝ-άρνος, άρνί*, men *άρνα* o. s. v. I Vocativ Singul. trække de alle Accenten tilbage f. Gr. *πάτερ, θύγατερ, άνερ, Δήμητερ*.

2) Ordene *κύνων* og *γυνή* kaste ligeledes i Genitiv og Dativ i alle Numeri Accenten paa Endestavelsen f. Gr. *κυνός-κυνί-κυνῶν-κυσί*; *γυναικός-γυναικῶν* o. s. v., ligesaa de episke Former *γουνός-γουνί* og *δουρός-δουρί* (*δορός-δορί*) af *γόνυ* og *δόνυ*.

3) En Deel Ord trække i Vocativ formedelst den forte Endestavelse Accenten tilbage, nemlig foruden de syncoerede Ord paa ηο (see ovenfor): a) *σωτήρ, δαήρ* og *εϊνάτηρ*, Voc. *σῶτερ, δᾶερ, εϊνατερ*. b) De ikke contraherede Egennavne paa ης f. Gr. *Σώκρατες, Αημόςθενες, Αριστόφανες*; af de contraherede kun "*Ηρακλες*. c) *Απόλλων* og *Ποσειδῶν*, Vocativ *Απολλον* og *Πόσειδον*, og saaledes de fleste sammensatte paa *ων* (*ονος*) f. Gr. *Αγάμεμνον, Αιτόμεδον, Ένόσιχθον, κακόδαιμον*, men *Μαχάων-Μαχᾶων, Παλαίμων-Παλαίμων* o. s. v. Kun de paa *φρων* beholde Accenten paa næstsidste Stavelse f. Gr. *Αυκόφρον, Ευθύφρον, δαϊφρον* o. s. v.

4) Om Vocativ-Endelserne *εὖ* og *οἶ* see § 9. 2. d. Om Accusativen af Ordene paa *ω* og *ως* og Genitiv Pluralis af Ordene paa *ηθης* see § 10. 2. b. a. Om de attiske Genitiv-Endelser *ως* og *ων* see § 8. a.

Andet Capitel.

Om Accenten i Adjectiverne.

§ 26.

I Adjectiverne viser sig en Hovedforskjel i Accentuationen mellem de enkelte og de sammensatte, hvorfor særskilte Regler maae opstilles for hver af disse Klasser.

A. Enkelte Adjectiver.

Endelsen *ος* med en Consonant foran.

Disse ere i Reglen *Oxytona* f. Gr. *καλός*, *θερμός*, *ικανός*, *γυμνός*, *πονηρός*, *αἰσχροός*, *ἀργός*, *χαλεπός*, *κακός*, *πολιτικός*, *θανμασιός*, *σοφός*, *δολιχός*, *ἀγαθός*, *περισσός*, *πεζός*, *φοξός*, *κομπός* o. s. v.

Herfra undtages følgende: 1) Fleerstavelses-Adjectiver paa *μος* f. Gr. *ἀγώγιμος*, *φρόνιμος*, *χρήσιμος*, *ἔρημος*, *ἔτοιμος*; kun *ἐθελιμός*, *ἰταμός* og *νεοχμός* følge Reglen. 2) De paa *ινος* der betegne Stoffet eller Arten, ere ligeledes *Proparoxytona* f. Gr. *κέδριμος*, *λίθινος*, *ἀνθρώπινος* (de, som betegne en Tid, ere *Oxytona* f. Gr. *ὀπωρινός*, *χειμερινός*, *ὀρθρινός*). 3) Alle paa *υνος* f. Gr. *θάρασυνος*, *πίσυνος*, *μνημόσυνος*. 4) Disse enkelte: *μόνος*, *ξένος*, *πλάνος*. 5) Af Ordene paa *λος*: *ὄλος*, *λάλος*, *κόλος*, *φαῦλος*, *δῆλος*, *κοῖλος*, *εἵκελος*, *ἐκηλος*, *βέβηλος*, *κίβδηλος*, *ἔωλος*, *αἰόλος*, *μεγάλοι* (*άλαι-άλα*) og alle paa *ιλος* og *υλος*, der ere *Paroxy-*

tona f. Gr. ποικίλος, ὀργίλος, ἀγκύλος, στωμίλος; kun αἰσῦλος er Proparoxytonon. 6) Af dem paa ρος: ἄκρος, γλίσχος, λάβρος, χῆρος, γαῦρος, παῖρος, φλαῦρος, θοῦρος, ἐλεύθερος, φλύαρος, βάρβαρος. Attikerne betone πόνηρος og μόχθηρος i Betydning af uflykkelig. 7) Af dem paa σος: ἴσος og μέσος. 8) Noget enkelte som κοῦρος, μάργος, ὀλίγος.

Anm. Om Ordendstillingen see § 35; om de adjectiviske Pronominer see § 36.

§ 27.

Endelsen os med en Vocal foran.

1) De paa αος (hvortil ingen Biform paa εως findes) paa αυος og ουος ere Oxytona f. Gr. ἀγλαός, κραναός, ἀγανός; desuden det enkelte αἰζηός. Derimod ἴλαος (ἴλεως); desuden πρῶος og σῆος (σῶς).

2) De paa αιος, οιος og ωος ere Properispomena f. Gr. ὠραῖος, ἀναγκαῖος, αἰδοῖος, ἀλλοῖος, ἡρώος v. s. v. Dog undtages af dem paa αιος og οιος a) alle Tostavelsesord, der ere Oxytona f. Gr. σκαιός, βαιός, δοῖος, σκιοός, af Treerstavelsesord følgende: ἀραιός, ἀλαιός, γεραιός, δηραιός, ἡβαιός, κραταιός, παλαιός. b) Proparoxytona ere følgende: βέβαιος, βίαιος, δίκαιος, δειλαιος, μάταιος, og hos Attikerne ogsaa ὁμοῖος og γέλοιος (i det ældre Sprog ὁμοῖος og γελοῖος). Man skjelnede fremdeles imellem ἀγελαῖος og ἀγοραῖος i egentlig Betydning og ἀγέλαιος og ἀγόραῖος i overført Betydning. Hinn Betonning er den ældre. c) Paa ωος undtages kun ζωός.

3) De paa ιος, εος og ειος ere Proparoxytona f. Gr. ὀλβιος, ξένιος, χρύσεος, ἀργύρεος, ἐπιτήδειος, ἀνθρώπειος, βόειος, v. s. v. Herfra undtages a) paa ιος: βαλιός, δεξιός, ἐψιός, πολιός, σκολιός; δῖος og Χῖος ere opstaaede ved Contraction, ἀντίος og πλησίος ere Paroxytona; b) paa εος de, i hvilke ε er ionisk indskudt, og som altsaa ikke contraheres f. Gr. στερεός, κενεός, ἐνεός, σαφροινεός, ἐτεός, ἡλεός; de paa

λεος ere Paroxytona f. Gr. κερδαλέος, θαρσαλέος, λευγαλέος, ἀργαλέος; ligesaa Adjectiva verbalia παατος f. Gr. ποιητέος; c) Παα ειος ere alle Toftavelses-Subiectiver Properisnomena f. Gr. θεϊός, λειός, desuden en Mængde af flere Stavelsler: ἀνδρείος, ἀστείος, ἀγρείος, ἀρχεϊός, βακχεϊός, γυναικειός, ἑταιρειός, ἠθειός, Ἡλειός, λοχειός, μεγαλειός, ὀθνεϊός, οἰκειός, παιδειός, παρθενεϊός, πρυτανεϊός, σπονδειός, ταφειός, τυμβεϊός, χορειός.

4) Multiplicativa παα οος ere Paroxytona f. Gr. ἀπλόος, διπλόος, ligesaa σός og ἀθρός (der egentlig er sammensat). Andre Subiectiver med denne Endelse ere Oxytona f. Gr. ὀλόος, θός.

§ 28.

Endelserne ης og ας.

1) De, som gaae efter første Declination, følge Substantivernes Accentuation (see § 16 og 17) og ere altsaa Paroxytona f. Gr. μονίας, γοήτης, κομήτης; kun ἐθελοντής og ἐκοντής ere Oxytona. Det episke μητίετα trækker Accenten tilbage.

2) De παα ης efter tredje Declination ere, a) naar de i Genitiv have εος, Oxytona f. Gr. σαφής, ὑγής, ἀκριβής; kun πλήρης er Paroxytonon; b) naar de i Gen. have ητος, for største Deelen Paroxytona f. Gr. πένης, πλάνης, dog ogsaa ἀργής, γυμνής, χειρής.

3) De παα ας-αδος ere Oxytona f. Gr. δρομάς, φρυγάς, νομάς; alle andre παα ας ere Paroxytona f. Gr. μέλας, μέγας, τάλας.

§ 29.

Endelserne υς, εις og ων.

1) De παα υς ere i Mascul. og Neutr. Oxytona f. Gr. ἡδύς-ἡδύ, γλυκύς-γλυκύ (om Femininet see nedfr. § 34. 1.) Herfra undtages ἡμισυς, θῆλυς, πρέσβυς og τέρυς.

2) De paa εις ere Paroxytona f. Gr. χαρίεις, τιμήεις; ved Contraction af Endelserne ηεις og οεις blive de Perispomena f. Gr. τιμήεις - τιμῆς, μελιτόεις - μελιτοῦς.

3) De paa ων ere Paroxytona f. Gr. πίων, πέπων, undt. ἐκών.

B. Sammensatte Adjectiver.

§ 30.

Endelsen os.

1) De, hvis sidste Halvdeel er afledet af en Nominalstamme ere Proparoxytona f. Gr. εὐδός, πολύδωρος, πάγκαιος, ἐρίγδουπος, παραπλήσιος (μεν ἐναντίος). Kun de homeriske Sammensætninger af κλυτός og κλειτός beholde Accenten paa sidste Stavelse, naar det første Ord er et inflexibelt Flerstavelseord f. Gr. ἀγκακλυτός (-κλειτός), τηλεκλυτός (-κλειτός); desuden δουρικλυτός- (κλειτός) og ναυσικλυτός (-κλειτός); men ellers ὀνομάκλυτος, τοξόκλυτος, πολύκλειτος, πρόκλυτος.

2) De, hvis sidste Halvdeel er afledet af en Verbalstamme, ere a) naar Betydningen er transitiv og den første Deel af Sammensætningen er et Nomen (undt. πᾶς og πολύς) α) Oxytona med lang Penultima f. Gr. ναυαγός, ψυχαγωγός, βουφορβός, γελωτοποιός. Herfra undtages de paa αρχος, συλος og πορθος, der ere Proparoxytona f. Gr. ναύαρχος, ιερόσυλος, πτολίπορθος; ligesaa de paa εργος (οὔργος) i moralsk Betydning f. Gr. κακοὔργος, φλαυροὔργος (derimod γεωργός, φυτουργός, λιθουργός o. s. v. β) Paroxytona med kort Penultima f. Gr. πατροκτόνος (fadermorderisk) θηροτρόφος (nærende vilde Dyr), ἐπεσβόλος, αἰπόλος, φυσιολόγος o. s. v. Herfra undtages de paa οχος f. Gr. ἡνίοχος, γαῆοχος, λυχνούχος, δαδοῦχος, de homeriske ἵπποδάμιος, ἐγγέσπαλος, σακέσπαλος foruden enkelte andre. b) Hvis derimod Betydningen er passivist

eller intransitiv, eller det første Ord er en Præposition eller Partikel eller *παν* eller *πολυ*, saa ere de Proparoxytona f. Gr. *πατρόκτονος* (myrdet af Faderen), *θηρότροφος* (næret af vilde Dyr) *αερόφοιτος*, *ακρόβλαστος*; *ερίτιμος*, *αείσιτος*, *σύμμαχος*, *αγγίμιλος*, *περίεργος*, *παντήκοος*, *πολύστονος* o. s. v.

Anm. Adjectiva verbalia paa *τος* af 3 Endelser ere Oxytona f. Gr. *παρασκευαστός*; de af 2 Endelser ere Proparoxytona f. Gr. *αίχμάλωτος*, *δέσβατος*, *περιάκτος*; 3 Endelser have i Almindelighed de af sammensatte Verber afledede (Parasyntheta), 2 Endelser de, der først ere opstaaede ved en virkelig Sammensætning (Syntheta).

§ 31.

Endelsen *ως*.

1) De, hvis sidste Halvdeel er afledet af et Substantiv, ere Proparoxytona f. Gr. *λεπτόγεως*, *αξιόχρεως*, *φιλόγελως*, *μονόκερως*. Kun de paa *γηρως* ere Paroxytona f. Gr. *αγήρως*, *μακρογήρως*.

2) De, hvis sidste Halvdeel er afledet af et Verbum, ere Oxytona f. Gr. *αγνώς*, *άπτώς*, *μελιχρώς*.

§ 32.

Endelsen *ης*.

1) Hvis de gaae efter første Declination og a) den sidste Deel er et uforandret Substantiv, bibeholdes Substantivets Accentuation f. Gr. *ισοπολίτης* (*ισοπολίτης*), *χαλκοκοροστής*. b) Ogsaa andre Adjectiver af denne Endelse accentueres i Analogie med Substantiverne f. Gr. *ποικιλομήτης*, *βαθυρρεΐτης*, *ώμηστής*; de med fort Penultima ere altid Paroxytona f. Gr. *εὐρύοπης*, *ὕψιπέτης* (heitslyvende, men *ὕψιπετής*-ές, himmelsfalden). De episke Former *εὐρύοπα* og *ἀκίχητα* trække Accenten tilbage.

2) Hvis de gaae efter tredje Declination, maa man iagttage, om den sidste Halvdeel er afledet af en Nominal- eller Verbalstamme.

a) Er nemlig den sidste Halvdeel en Nominalstamme,

da ere de **Oxytona**, saaledes alle paa *αλγης, αχθης, ειδης, ουργης* og *πληθης* endende, f. Gr. *θυμαλγής, έπαχθής, θυμοειδής, οϊνοπληθής, έρικυδής, περικαλής, διμερής* o. s. v. Herfra undtages dog de paa *ηθης, ηκης, μηκης, πηχης, κητης, μεγεθης, στελεχης, ωδης* og *αντης*, hvilke ere **Paroxytona**, f. Gr. *συνήθης, τανυήκης, περιμήκης, τριπήχης, μεγαλήτης, ύπεριμεγέθης, μακροστελέχης* (dog *άστελεχής*), *θυμώδης, κατάντης*; ligesaa i det ældre Sprog de paa *ετης* f. Gr. *έπταέτης*; hos Attikerne *έπταετής* (dog ikke uden *Βακλεν*). h) Hvis derimod den sidste Halvdeel er en Verbalstamme, da ere de α) med lang **Penultima Paroxytona** f. Gr. *αΐθάδης, αΐτάρκης, χαλκήρης, θυμήςρης*. β) med kort **Penultima Oxytona** f. Gr. *ιοβαφής, ένδειής*. Herfra undtages de med **Prepositioner** og **Partikler** sammensatte, hvilke ere **Oxytona** f. Gr. *άτεροπής, εύπειθής, δυσηχής, ζαχρηής* (dog ogsaa *έξώλης* og *πανώλης*); ligesaa **Fürstavellesord** af **Quantiteten** *υ υ* — f. Gr. *πυριλαμπής, έπιτεροπής, νεοδηλής*. hb) De paa *ησ-ητος* (paa *βλης, δμης, κμης, θμης* og *πλης*) ere **Oxytona** f. Gr. *προβλής, άδμής, άκμής, ήμιθμής*.

§ 33.

Med alle øvrige Endelser.

1) Hvis den sidste Halvdeel er en **Nominalstamme**, saa trækkes **Accenten** saa langt tilbage som muligt, f. Gr. *μακρόχειρ, εύχαρις, ύπέριμεγας*, (dog *παμμέγας*), *παμμέλας, δυστάλας, εύδαιμων, άδριμυς, όμηλιξ, έρικεύχην, άϊδρις*. Kun de, hvis sidste Halvdeel er et **Substantiv** paa *ις-ιδος*, beholde **Substantivets** **Accentuation** f. Gr. *εύπλοκαμής*.

2) Hvis den sidste Halvdeel er en **Verbalstamme**, saa bestaaer denne Halvdeel i **Reglen** af een **Stavelse**, som har **Acuten** f. Gr. *βουπλήξ, άπορόρώξ, φαινώψ, εύρώψ*; dog ogsaa *μύωψ, ύδρωψ, βόωψ, έλικώψ* og alle paa

τριψ, θλιψ, λιψ, νιψ, κλεψ og βλεψ f. *Ἐ. οἰκότριψ, αἰγίλιψ, βοῦκλεψ* o. s. v.

§ 34.

Accenten under Flexionen.

1) Adjectiverne's Femininum har saavidt muligt Accenten paa samme Stavelse som Masculinet f. *Ἐ. σοφός-σοφή, ἀθρόος-ἀθρόα, χαρίεις-χαρίεσσα.*

Man mærke sig, at *a* er langt efter en Vocal og et *ρ*, kort efter enhver anden Consonant og i Femininum af Adjectiverne paa *us-eia-v*, altsaa *ἄγιος-ἄγια, σπονδαῖος-σπονδαία, ἐλευθερός-ἐλευθερά; γλυκός-γλυκεία, ἡδύς-ἡδέα*, (De tre Femininer *ἐλάχεια, λίγεια* og *θάλεια* trække Accenten tilbage; de ioniske Former paa *εα* paroxytonered f. *ἡδέα* for *ἡδέα*).

Selv i Genitiv Pluralis beholder Accenten paa samme Plads som i Masculinet, undtagen hvor Femininet har en Stavelse meer end Masculinet f. *Ἐ. γλυκός-γλυκεία, Gen. Plur. γλυκέων-γλυκειῶν; χαρίεις-χαρίεσσα Gen. Plur. χαριέντων-χαριεσσῶν.*

2) Adjectiverne's Neutrum beholder ogsaa Accenten paa samme Stavelse som Masculinet f. *Ἐ. σοφός-σοφόν, δίκαιος-δίκαιον, σῶφρων-σῶφρον, παράφρων-παράφρον.* Dog trække nogle Accenten tilbage i Neutrum, nemlig a) Paroxytona paa *ων*, hvis sidste Halvdeel er en Nominalstamme af flere Stavelser f. *Ἐ. εὐδαίμων - εὐδαιμον, ἀνελεῖμων - ἀνελέμιον.* b) Paroxytona paa *ης-ες* f. *Ἐ. ἀνθάδης-αὔθαδες, αὐτάρκης-αὐταρκες, ὑπερμεγέθης-ὑπερμέγεθες; kun de paa ἡρης, ᾠδης, ὠλης og ὠρης følge Reglen og blive Proterispomena f. *Ἐ. ποδήρης-ποδήρες, μυθῶδης-μυθῶδες, ἐξώλης-ἐξῶλες, νεώρης-νεῶρες.**

3) Adjectiverne's Comparativ og Superlativ har Accenten saa langt tilbage fra Enden som muligt f. *Ἐ. σοφός-σοφώτερος-σοφώτατος, φίλος-φιλαίτερος-φιλαίτατος, ἡδύς-ἡδίων (Neutra ἡδίων) - ἡδιστος.*

Tredie Capitel.

Om Accenten i Talordene.

§ 35.

1) Cardinaltallene have alle med Undtagelse af *ἑπτά*, *οκτώ*, *ἐννέα* og *ἐκατόν* Accenten saa langt tilbage som muligt f. Gr. *δύω*, *τέσσαρες*, *δέκα*, *πεντεκαίδεκα*, *εἴκοσι*, *ἑξήκοντα*, *διακόσιοι*, *τρισχίλιοι*, *μύριοι* (men i Betydningen utallige accentueres *μύριοι*). Naar de sammensatte Tal skrives uden *καί*, saa faaer det sidste Tal sin oprindelige Betoning f. Gr. *δεκαπέντε*, *εἴκοσιέξ*.

Ved Declinationen af *εἷς*-*μία*-*ἓν* er den Uregelmæssighed, at *μία* i Gen. og Dat. Sing. bliver Perispomenon: *μίας*-*μιᾶ*. Det Samme er Tilfældet i Sammensætningerne *οὐδείς* og *μηδείς*, Gen. *οὐδεμῆς* og *μηδεμῆς*, Dat. *οὐδεμῖ* og *μηδεμῖ*. Ved *οὐδείς* og *μηδείς* er desuden at mærke, at, uagtet de i Gen. og Dat. Sing. Masc. og Neutr. kaste Accenten paa Endestavelsen *οὐδενός*-*οὐδενί*, saa ere de dog i Plur. Paroxytona *οὐδένες*, *οὐδένων*, *οὐδέσι*, *οὐδένας* o. s. v.

Genitiv og Dativ af *δύω*, *ἄμφω* og *τρεις* accentuere Endestavelsen: *δυοῖν*, *δυσί*, *ἀμφοῖν*, *τριῶν*, *τρισί*.

2) Ordenstallene indtil 20 have Accenten saa langt tilbage som muligt f. Gr. *πρῶτος*, *δεύτερος*, *ἕκτος*, *ἑβδομος* o. s. v.; alle de andre (paa *στος*) ere Oxytona f. Gr. *εἰκοστός*, *μυριοστός*.

3) Multiplicativa paa *οος* ere Paroxytona og i den sammentrufne Form Perispomena f. Gr. *ἀπλόος*-*ἀπλοῦς*, *τριπλόος*-*τριπλοῦς*; see § 27. 4.

4) Proportionalia paa *πλασιος* ere Proparoxytona f. Gr. *διπλάσιος*, *τετραπλάσιος*.

5) Taladverbierne paa *κις* ere Paroxytona f. Gr. *τετράκις*, *πεντάκις*; see § 39. 5. d.

Sjerde Capitel.

Om Accenten i Pronominerne.

§ 36.

1) Af de substantiviske Pronominer have de personlige Accenten paa sidste Etavelse og ere i hele Pluralis Perispomena f. Gr. ἐγώ, σύ, ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ, ἡμεῖς, ἡμῖν o. s. v. Kun Dualisformerne σοῖ, σοῖν, σοῶι, σοῶν ere Properispomena og σφέα, σφέων, σφίσι, σφέας Paroxytona. De attiske Digtere bruge Dat. og Accus. Plur. af de to første Personer med kort Endestavelse og accentuere derfor ἡμῖν, ἡμᾶς, ὑμῖν, ὑμᾶς, eller med tilbagetrucken Accent ἡμιν, ἡμας o. s. v. (Om de enclitiske Former af de personlige Pronominer see nedfr. § 48). Naar den enclitiske Partikel γε hænges bagved det personlige Pronomen, saa trække ἐγώ og ἐμοί Accenten tilbage, altsaa ἐγωγε, ἐμοιγε, derimod ἐμοῦγε; ogsaa i Accusativ betones i Almindelighed ἔμεγε, skøndt uden tilstrækkelig Hjemmel.

Pronominet τίς er som spørgende altid betonet paa Stammeetavelsen f. Gr. τίνος, τίνι, τίνες o. s. v.; som ubestemt kaster det Accenten i casus obliqui paa Endestavelsen, τινός, τινί, men er altid enclitisk (see § 48), hvorfor det ogsaa i Sammensætninger forbliver ubetonet f. Gr. οὔτις, μήτις, ὅστις, οἵτινες, ὧντινων. Bisformen ἄττα for τινά er ikke enclitisk. Ὁ δεῖνα beholder Accenten paa næstsidste Etavelse: τοῦ δεῖνος, τῷ δεῖνι, τῶν δεῖνων. Πᾶς er Perispomenon, men Sammensætningerne trække Accenten tilbage f. Gr. ἅπας, σύμπας. Om οὐδεῖς og μηδεῖς see den foregaaende §.

2) Af de adjectiviske Pronominer ere αὐτός og ἐμός (σός, τέος, ὄς, ἐός, ἀμός, ὑμός) Oxytona; alle andre (ikke correlative) have Accenten saa langt tilbage som muligt f. Gr. ἡμέτερος, σφέτερος, ἐκότερος, ἕκαστος, ἄλλος, οὗτος, ἀλλήλου, ἀλλήλους, ἀλλήλου; kun ἐκεῖνος er Properispomenon.

Af de correlative Pronominer ere de indefinite Oxytona f. Gr. ποσός, ποιός, alle de andre have Accenten paa Stammestavelsen f. Gr. πόσος, τόσος, ὄσος, ὀπόσος, ποιός, πηλίκος o. s. v. Hænges det enclitiske δε til Demonstrativerne, saa træder Accenten paa den sidste Stavelse af Pronominet f. Gr. τόσος-τοσόςδε, τοίος-τοιόςδε. Den episke Dativ τοῖσδεσι og τοῖσδεσσι accentueres imod de sædvanlige Regler (§ 9. 4).

Anm. Ved Tilføielse af ι til Demonstrativerne og οἶν eller δῖποτε til Relativerne træktes Accenten hen paa disse Endelser f. Gr. οἶτος-οἶτοσι, ὅστις-ὅστισοῦν-ὅστισδήποτε.

Femte Capitel.

Om Accenten i Verberne.

§ 37.

Som Hovedregel gjælder, at Accenten staaer saa langt fra Enden som muligt f. Gr. λείπω, λείπousι, λείπε, ἔλειπον, λέλειμμαι (see § 8. b.)

Anm. 1. Sammensættets Verbet med en Præposition, da kan Accenten træde tilbage paa denne, f. Gr. καταλείπω-κατάλειπε, dog ikke udover den Stavelse, der allerede for Sammensætningen havde Tonen, f. Gr. ἀπόδος ikke ἄποδος (af ἀπό og δός). Heller ikke kan Accenten træde udover Augmentet f. Gr. ἔξῃγον, παρέσχον. Er derimod hos Digterne et betonet Augment bortfaldet, saa træder Accenten, hvis Verbet er sammensat, paa den foregaaende Stavelse, i modsat Fald paa den efterfølgende, f. Gr. προσέβη-πρόσβη, ἔξεμεγον-ἐκμεγον, ἔβη-βῆ, ἔμεγον-μεῖγον, ἔλιπε-λίπε.

I Verberne paa ω afvige følgende Former fra Hovedreglen.

1) Paa Endestavelsen betones: a) Aor. II. partic. act. f. Gr. λπών; ligesaa Participierne ἰών, κιών og det ioniske ἐών. b) Participierne paa εις og ως f. Gr. τυφθείς, τετυφώς. c) Aor. II. infin. act. f. Gr. λιπεῖν. I den episke opløste Form paa εἶν staaer det første ε Accent, f. Gr. ἰδέειν, βαλέειν. d) Aor. II.

imper. act. i *εἰπέ*, *έλθέ*, *εἶρέ* og hos Attikerne ogsaa *λαβέ* og *ιδέ*. Rigeledes har Aor. II. imper. med. sædvanlig Accenten (Circumflexen) paa Endestavelsen, f. Gr. *λαβοῦ*, *βαλοῦ*, *τυποῦ*, *έλοῦ*, (*ιδού* som Interjection: ecce! en!). Sammensættes Verbet med en Præposition, saa trækkes Accenten tilbage, f. Gr. *πρόσλαβε*, *διέλαθε*, *ἐπιλάθου*.

2) Paa næstsidste Stavelse betones: a) Alle Infinitiver paa *ναι* f. Gr. *τετυγέναι*, *τυφθῆναι*. Kun de episke Infinitiver paa *μεναι* ere Proparoxytona og blive ved denne Endelses Afkortning til *μεν* Paroxytona, f. Gr. *ἐλθέμεναι*—*ἐλθέμεν*, *τεθνάμεναι*—*τεθνάμεν*. Den doriske Dialect syncoperer atter Endelsen *εμεν* til *εν*, men accentuerer i Analogie med Infinitiverne paa *ειν*, f. Gr. *συρίσθεν*—*συρίζειν*, *ἀμέλγην*—*ἀμέλγειν*, *ἐλθέην*—*ἐλθεῖν*, *πιέν*—*πιεῖν*, *νοέν* cl. *νοῖν*—*νοεῖν*; (samme Analogie følger ogsaa i 2den Person Sing. Indicativ f. Gr. *συρίσδες*—*συρίζεις*, *ποιές*—*ποιεῖς*). Den æoliske Dialect har ogsaa Infinitiv=Endelsen *ην*, men trækker Accenten tilbage paa Stammestavelsen, f. Gr. *χαίρειν*—*χαίρειν*, *κόσμην*, *φοδῆν*; *φίλην* o. f. v. b) Aor. I. infin. act. f. Gr. *κωλύσαι*, *φυλάξαι*. Herved lader denne Form sig i visse Tilfælde adskille fra de ligelydende Former af Aor. I. opt. act. og Aor. I. imper. med. f. Gr. *ποιῆσαι* (aor. I. inf. act), *ποιήσαι* (aor. I. opt. act.), *ποιήσαι* (aor. I. imper. med). I andre Tilfælde lade de sig ikke adskille, f. Gr. i *τύσαι*, der accentueres eens i alle tre Tilfælde (sammenlign fremdeles *γεῦσαι* og *γεύσαι*, *καλέσαι* og *κάλεσαι*). Aor. I partic. act. er altid Paroxytonon, fordi *α* i Endelsen er langt, f. Gr. *ποιήσας*, *παιδεύσας*. c) Perf. inf. og partic. pass. f. Gr. *τετύφθαι*, *πεπαιδεῦσθαι*, *τετυμμένος*, *πεπιδευμένος*. Som Udtagelser herfra ere at mærke de episke Participier *ἀναχήμενος*, *ἀπηχήμενος*, *ἀλαλήμενος*, *ἀρηρέμενος*, *ἐληλάμενος*, *ἐσσήμενος* og Infinitiverne *ἀνάχισθαι* og *ἀλάλισθαι*.

Anm. 2. 3 futur. II aet. og med. saavelsem i futur. atticum ere Endelserne ω og $\omega\muαι$ opstaaede ved Contraction, hvorfor de circumflectereds, f. Ex. $\alphaγγελ\omega$, $\alphaγγελο\omega\muαι$, $κομ\omega$, $κομο\omega\muαι$. Det Samme er Tilfældet i aor. conj. pass. f. Ex. $τεφθ\omega$.

Anm. 3. 3 Participiernes Flexion følger samme Regler som for Adjectiverne (see § 34) f. Ex. $φυλάττων-φυλάττουσα-φυλάττων$; $τεθνηκ\omega\varsigma-τεθνηκυ\alpha-τεθνηκ\omicron\varsigma$.

§ 38.

Verberne paa $\muι$.

Disse følge samme Hovedregel og have i de cænsdannede Tider samme Undtagelser som Verberne paa ω .

Som Cæregent for Verberne paa $\muι$ er Følgende at bemærke.

1) Participierne paa ς ere alle Oxytona, f. Ex. $τιθείς$, $θείς$, $ιστάς$, $διδούς$, $δεικνύς$; ligesaa i de som af Verber paa $\muι$ dannede Morifter f. Ex. $ἐπιβάς$, $ἀναγνούς$ o. s. v.

2) Infinitiverne paa $ναι$ have ogsaa her Accenten paa næstsidste Stavelse med samme Undtagelse som i § 37. 2. a. f. Ex. $τιθέναι$, $θεῖναι$, $ιστάναι$, $στῆναι$, men $τιθέμεναι-τιθέμεν$.

3) 3die Pers. Plur. paa $σι$ af Præs. Indic. Act. med en udvidet Vocal foran Endelsen er Properispomenon f. Ex. $τιθείσι$, $ιστάσι$, $διδούσι$, $δεικνύσι$ (egentl. opstaaede ved at seie $ντσι$ til den korte Charactervocal). Ogsaa de doriske Former paa $ντι$ beholde Accenten (Nenten) paa næstsidste Stavelse, f. Ex. $τιθέντι$, $ιστάντι$, $διδόντι$, $δεικνύντι$.

4) Coniunctiv og Optativ af Præsens og Mor. 2 er opstaaet ved Contraction og har derfor heelt igjennem Bindevocalen betonet, f. Ex. $τιθ\omega$, $τιθ\omega\muαι$, $τιθείμην-τιθείο$ o. s. v. 3 Coniunctiv og Optativ i Passiv og Medium findes ved Siden af den regelmæssige Form ogsaa en fornemmelig hos Attikerne brugelig Dannelse paa $\omegaμαι$ og $οιμην$ med tilbagetrukket Accent

som af et Verbum paa ω . Denne Dannelse viser sig i Verberne paa $\eta\mu$ (af Stammen $\epsilon\omega$) og $\omega\mu$, f. Ex. $\tau\acute{\iota}\theta\omega\mu\alpha\text{--}\tau\acute{\iota}\theta\eta\text{--}\tau\acute{\iota}\theta\eta\tau\alpha\iota$; $\tau\acute{\iota}\theta\omicron\iota\mu\eta\nu\text{--}\tau\acute{\iota}\theta\omicron\iota\omicron\text{--}\tau\acute{\iota}\theta\omicron\iota\omicron\tau\omicron$; $\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\alpha\text{--}\delta\acute{\iota}\delta\omega\text{--}\delta\acute{\iota}\delta\omega\tau\alpha\iota$, $\delta\acute{\iota}\delta\omicron\iota\omicron\text{--}\delta\acute{\iota}\delta\omicron\iota\omicron\tau\omicron$ (dog ogsaa hyppigt $\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\alpha\text{--}\delta\acute{\iota}\delta\omega\text{--}\delta\acute{\iota}\delta\omega\tau\alpha\iota$, $\delta\acute{\iota}\delta\omicron\iota\omicron\tau\omicron$). I Verbet $\acute{\iota}\sigma\tau\eta\mu\iota$ findes disse Former ikke, men i Dptativ accentueres det dog ligesom hine Bisformer, f. Ex. $\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\iota\omicron\text{--}\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\iota\omicron\text{--}\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\iota\sigma\theta\epsilon$ o. s. v., men i Coniunctiv sædvanlig $\acute{\iota}\sigma\tau\omega\mu\alpha\text{--}\acute{\iota}\sigma\tau\eta\text{--}\acute{\iota}\sigma\tau\eta\tau\alpha\iota$. De øvrige Verber paa $\eta\mu$ (af Stammen $\alpha\omega$) accentueres stedse saaledes baade i Coniunctiv og Dptativ, f. Ex. $\delta\acute{\upsilon}\nu\omega\mu\alpha\text{--}\delta\acute{\upsilon}\nu\eta\tau\alpha\iota$, $\delta\acute{\upsilon}\nu\alpha\iota\omicron$; $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\sigma\tau\eta\tau\alpha\iota$, $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\iota\omicron$; ligesaa $\acute{\omicron}\nu\omicron\iota\omicron$ af $\acute{\omicron}\nu\omicron\mu\alpha\iota$.

Anm. 1. I Coniunctiv og Dptativ af Verberne $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\mu\alpha\iota$ og $\mu\acute{\epsilon}\mu\eta\mu\alpha\iota$ findes samme Valfen som i Verberne paa μ f. Ex. $\kappa\epsilon\kappa\tau\omega\mu\alpha\iota$ og $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\tau\omega\mu\alpha\iota$, $\kappa\epsilon\kappa\tau\eta\omicron\text{--}\kappa\epsilon\kappa\tau\eta\tau\omicron$ og $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\omicron\text{--}\kappa\acute{\epsilon}\kappa\tau\eta\tau\omicron$.

Anm. 2. Om Sammensætninger som $\acute{\alpha}\pi\acute{\omicron}\theta\epsilon\varsigma$, $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\delta\omicron\varsigma$, $\acute{\alpha}\pi\acute{\omicron}\sigma\tau\alpha$ o. s. v. see § 37 Anm. 1. Naar Aor. II imper. med. sammensættes med en Præposition af een Stavelse, beholder Verbalformen i 2den Pers. Sing. Circumflexen paa den contraherede Stavelse, f. Ex. $\pi\rho\omicron\delta\omicron\upsilon\text{, } \acute{\alpha}\gamma\omicron\upsilon\text{, } \pi\rho\omicron\sigma\theta\omicron\upsilon$, men i den ucontraherede Form accentueres $\pi\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\sigma\omicron$, $\acute{\epsilon}\nu\theta\epsilon\omicron$ og i Plur. $\pi\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\sigma\theta\epsilon$, $\acute{\alpha}\gamma\epsilon\sigma\theta\epsilon$, og i Sammensætning med en Præposition af to Stavelser $\acute{\alpha}\pi\acute{\omicron}\theta\omicron\upsilon$, $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}\theta\omicron\upsilon$ o. s. v. Aor. II inf. med. er ogsaa her altid Paroxytonon, f. Ex. $\pi\rho\acute{\omicron}\acute{\epsilon}\sigma\theta\alpha\iota$, $\acute{\alpha}\pi\omicron\delta\acute{\omicron}\sigma\theta\alpha\iota$.

Anm. 3 til § 37 og 38. Syncoperede Verbalformer beholde Accenten paa den Stavelse, som før Syncopen var betonet, f. Ex. $\mu\eta\theta\acute{\epsilon}\alpha\iota$ for $\mu\eta\theta\acute{\epsilon}\alpha\iota$, $\pi\alpha\rho\acute{\epsilon}\sigma\tau\alpha\iota$ for $\pi\alpha\rho\acute{\epsilon}\sigma\tau\alpha\iota$, $\gamma\alpha\nu\epsilon\acute{\iota}\mu\epsilon\nu$ for $\gamma\alpha\nu\epsilon\acute{\iota}\mu\epsilon\nu$, $\tau\iota\theta\epsilon\acute{\iota}\mu\epsilon\nu$, for $\tau\iota\theta\epsilon\acute{\iota}\mu\epsilon\nu$, $\tau\iota\theta\epsilon\acute{\iota}\nu$ for $\tau\iota\theta\epsilon\acute{\iota}\sigma\alpha\nu$. Var den bortfaldne Vocal selv betonet, saa træder Accenten paa den foregaaende Stavelse, f. Ex. $\gamma\alpha\nu\epsilon\acute{\iota}\tau\eta\nu$ for $\gamma\alpha\nu\epsilon\acute{\iota}\tau\eta\nu$.

Sjette Capitel.

Om Accenten i Adverbier og Partikler.

A. Adverbierne.

§ 39.

1) De paa $\omega\varsigma$, som ere afledede af Adjectiver, accentueres ligesom Adjectivernes Geni-

tiv Pluralis; f. Gr. σοφός-σοφῶς, καιρίος-καιρίως, μέγας-μεγάλως, ἀπλός-ἀπλῶς, εὖνοος-εὖνως (ifølge § 10. 2. b. a. cc.) ligesaa de af adjectiviske Pronominer afledede Adverbier f. Gr. οὕτως, ἐκείνως, ἑτέρως, ἄλλως (ὥς og τῶς ere Oxytona). Ifølge denne Regel blive de af Adjectiver paa ης afledede Perispomena, f. Gr. ἀληθής-ἀληθῶς (for ἀληθέως), νοσώδης-νοσοῦδῶς (for νοσοδέως); herfra undtages kun αὐτάρκως, αὐθάδως og de sammensatte paa ηθως (ifølge § 10. 2. b. a. aa.) f. Gr. συνήθως (af συνήθης). Derimod blive de af Adjectiver paa υς, εις og ων afledede Paroxytona, f. Gr. ἡδύς-ἡδέως, σώφρων-σωφρόνως, χαρῆεις-χαριέντως; ligesaa de af Participier afledede, f. Gr. ἀνεμίνως, διαφερόντως, εἰκότως o. s. v.

2) De paa ω ere Paroxytona, f. Gr. ἄνω, ὀπίσω, ἔξω, ἔσω, ἄνω, κάτω, πρόσω, πόρρω; kun ἐπισχερό og εὐσχερό ere Oxytona, ἄνω er Proparoxylonon.

3) De paa α ere Barytona, f. Gr. τάχα, σάφα, μάλια, κάρτα, σφόδρα, ὄκα, ἄντα, ἄναντα, κάτω, ἔνθα, πάροισθα, μίννυθα. De paa ινθα og ια ere Paroxytona, f. Gr. βασιλίινθα, ὀστρακίινθα, αὐτίκα, ἡνίκα, τῆνίκα, παραντίκα, ligesaa ἠρέμα, ἀτρέμα og ὑπόδρα. Paa Endestavelserne betones Taladverbierne paa θα f. Gr. τριχθά, τετραχθά, desuden δηθά, θαμί og hos Dorerne κρυφᾶ, ἀμά, παντᾶ; ἐνταῦθα er Proparispomenon.

4) Af dem paa ι ere a) de fleste Stamadverbier (paa ι, ις, ιν) Barytona f. Gr. ἄγχι, ὕψι, ἄσπι, ἔτι (οὐκέτι, μηκέτι), ἄχρι (ἄχρις), μέχρι (μέχρις), πάλι (πάλι), μόγις, μόλις, ἄλις, πάλαι (πρόπαλαι, τρίπαλαι); dog ogsaa ἀμφίς, χωρίς, χαμαί. b) De, som egentl. ere forældede Dativformer, ere ogsaa Barytona, f. Gr. ἦρι, ἔκητι, ἀέκητι, ἴφι, πέρουσι. c) De derimod, som til en Nominal- eller Verbalstamme føie Adverbial-Endelsen ι, (hvortil hører dem paa ισσι, ασσι og ωσσι) ere Oxytona f. Gr. αὐτανδρί, αὐτοχειρί, αὐτοποδί,

αιολιστί, δωριστί, ὄνομαστί, μεγαλωστί, νεωστί, αὐτοτετί, πανεθνεί, ἀμαχεί og ἀμαχί, ἀναιμωτί, (ἀεί).

d) De παα ακι (ς) ere Paroxytona, f. Ἑ. πολλάκις, πεντάκις.

5) Af dem παα δις ere Trestavelser-Adverbier παα αδις Paroxytona, f. Ἑ. χαμάδις, ἀμάδις, φυγάδις, ἤλερστ. Ἄδυ. af denne Endelse saavel som de med lang Penultima ere Oxytona, f. Ἑ. ἀμοιβαδής, ἀμβολαδής, αἰρηγιδής, στοιχηδής. Proparoxytona ere ἄμυδις og ἄλλυδις.

6) De παα υ (υς) ere Oxytona, f. Ἑ. εὐθύ (εὐθύς), ἐγγύς, μεταξύ, ἀντικρύ; herfra undtages ἄντικρυς, πᾶνυ, πάγχυ, πρόχχυ, ἄνευ, ὑπέρφευ og εἷ.

7) De παα αν, ην og ον ere Barytona, f. Ἑ. ἄγαν, λίαν, πέραν, μάτην, πρόην, αὔριον, σήμερον (men αὐθημερόν).

8) De παα δην (αδην) ere Paroxytona, f. Ἑ. κρύβδην, συλλήβδην, λογάδην, ἀμβολάδην, ἄδην.

9) De παα δον (δα) ere Oxytona, f. Ἑ. βοτρουδόν, ἀγελιδόν, σχεδόν, ἀναφανδόν (ἀναφανδά, αὐτοσχεδά); dog undtages ἔνδον og ἔμπεδον.

10) De παα ρ ere Barytona, f. Ἑ. ἄφαρ, εἶδαρ, νύκτωρ.

11) De παα ας ere Oxytona, f. Ἑ. ἀγκάς, ἐγκάς, ἀνδρακάς, ἐντυπάς, ἐκάς (altistῆ ἕκας); dog undtages ἔμπας, πέλας, πέρας, ἀτρέμας.

12) De παα ος ere Oxytona, f. Ἑ. ἐκτός, ἐντός, ἐτός, undt. πάρος, ἥμος, τῆμος og ἔναγκος.

13) De παα ξ ere Oxytona, f. Ἑ. πύξ, λάξ, γνήξ, ὀδάξ, ἀναμίξ, παραλλάξ; undt. ἄπαξ og πέριξ.

Anm. For Adverbiernes Comparison gjælder samme Regel som for Adjectivernes (§ 34. 3) f. Ἑ. σοφός-σοφώτερον-σοφώτατα, αἰσχυρῶς-αἰσχρῶν-αἰσχρῶτα, ἄνω-ἀνωτέρω-ἀνωτάτω. 3 ὄσσον, ἄσσον og μῦλλον er α langt, derfor blive de Properispomena.

§ 40.

Casus-Adverbier.

Mange Adverbier ere opstaaede ved at en bestemt Casus af et Nomen eller Pronomen saa hyppigt brugtes i en adverbial Forbindelse, at man tilsidst tabte dets Betydning som Nomen af Sigte og anvendte det som et reent Adverbium. Disse beholde da i Reglen den Betoning, der tilkommer dem som Nomen.

1) Accusativformer følge Reglen, f. Ex. μακράν, ἀκμήν, ἀρχήν, δίκην, χάριν, προίκα, og i Sammensætninger παραχρῆμα, αὐτῆμαρ, ἐννήμαρ, κατόπιν, μετόπιν; ἐπίπαν trækker Accenten tilbage.

2) Dativformer a) paa α og η rette sig efter Stamordets Accent, f. Ex. δημοσία, ἰδία, ἐκείνη, ὅπη, κοινῇ, πεξῇ, κομιδῇ og saaledes alle de, der endes paa χη, f. Ex. πολλαχῇ, ἀλλαχῇ (men ἄλλη) πανταχῇ (men πάντη). Denne Analogie følger ogsaa ἡσυχῇ, skjøndt af ἡσυχος. b) Steds-Adverbierne paa οι ere Perispomena, f. Ex. Ἰσθμοῖ, Πυθοῖ, Μεγαροῖ, uendt. οἴκοι, ὅποι og det enclitiske ποί. c) De paa ησι og ασι ere Proparoxytona, naar Stamordet er et Paroxytonon, men Properispomena, naar det er et Oxytonon, f. Ex. Ἀθήνησι, Θήβησι, Ὀλυμπίασι, Θύρασι, men Πλαταιῶσι (af Πλαταιαί). d) Om de forældede Dativformer paa ι see § 39. 4. h.

3) Genitivformer ere deels Perispomena, f. Ex. ἐπιπολῆς, ἀπαρχῆς, ἐξῆς, ἐφεξῆς, αὐτοῦ, ὁμοῦ, ἀρχοῦ, οὐδαμοῦ, ἀλλαχοῦ, πολλαχοῦ, (uregelmæssigt accentueres ἐμποδῶν og ἐμποδῶν), eller Paroxytona, f. Ex. αἴφνης, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, ἐξείης, ἀντιπέρας, καθόλου, προύργου, ὅπου (af det enclitiske πού).

§ 41.

Adverbier paaθεν, θι og σε (δε) samt Correlativerne.

1) De med Endelserneθεν, θι og σε dannede Adverbier ere, a) hvis de have et ο foran disse Endelser,

Paroxytona, f. Gr. *Κορινθόθεν*, *σχεδόνθεν*, *αὐτόθι*, *κυκλώσε* o. s. v. Herfra undtages de af ἄλλος, οἶκος, πᾶς, ἐκτός, ἔνδον og ἀπό afledede, hvilke alle ere **Proparoxytona**, f. Gr. ἄλλοθεν, οἴκοθεν, πάντοσε, ἔνδοθι, ἐκτοθεν, ἀποθεν. b) Hvis de have en anden Vocal foran Endelsen, beholde de Accenten paa den Stavelse, hvor Stamordet havde den, f. Gr. ἀρχῆθεν (ἀρχή), ἄνωθεν (ἄνω), ἐγγύθεν (ἐγγύς), undt. ἕκαθεν af ἐκάς. De af Adjectiver paa τος afledede forlænge o til ω og ere alle **Proparoxytona**, f. Gr. ἀμφοτέρωθεν, ἑτέρωθι, ἑκατέρωσε. c) Hvis de have en Consonant foran Endelsen, ere de **Proparoxytona**, f. Gr. ἔντοσθε, ὑπερθεν, ἔνερθεν, ὀπισθεν.

Anm. Samme Regel gjaelder for de med Suffixet *φι* (*φιν*) dannede Casusformer, f. Gr. δεξιόφιν, ἀριστερόφιν, πασσαλόφιν, κοτυληδονόφιν, ἐνῆφι, κεφαλήφι, ἀγέληφι, θύρηφι, στήθεσφι, ὄχλοςφι o. s. v.

2) Stavelsen *δε*, hængt til Ordets uforandrede Accusativ, er enclitisk, f. Gr. πόλινδε (πόλις), Πυθώδε (Πυθώ), οἰκόνδε (οἶκος), Μέγαράδε (Μέγαρα) (see § 48). Forandres Substantivets Form, blive de **Proparoxytona**, f. Gr. οἴκαδε, φύγαδε, ἄγραδε.

3) Af de correlative Adverbier ere de interrogative som Genstavelsesord **Perispomena**, som Forstavelsesord **Paroxytona**; de indefinite ere enclitiske, og naar de staae alene **Oxytona**, f. Gr. interrog. ποῦ, ποῖ, πότε, πόθεν, indefin. ποῦ, ποῖ, ποτέ, ποθέν.

B. Conjunctionerne.

§ 42.

Conjunctionerne ere for største Deelen **Oxytona**, f. Gr. ἀλλά, ἐπεὶ, ἐπειδή, εἰ, ἀπόρ, αὐτόρ. **Perispomena** ere οὖν, γοῦν, αὖ, νῦν og μῶν. **Paroxytona** ere ἤνικα, ἵνα og ὅρα, desuden *de*, der ender paa et enclitisk Ord, f. Gr. ὅτε, ὁπότε (ὅταν, ὁπόταν), ὅτι, ὥστε, ὅπως; τέ er enclitisk, ὡς og εἰ tonlosse.

Ærskilt maae mærkes nogle Partikler, der med forskjellig Betydning ogsaa accentueres forskjelligt.

1) *Ὅμως* forekommer deels i Spørgesætninger med Betydningen *mon* altsaa ikke, og accentueres da *ὄμως*, deels i simple Udsagnsætninger, hvor da igjen enten Rægtelsen beholder sin Betydning: altsaa ikke, i hvilket Tilfælde ligeledes accentueres *ὄμως*, eller Rægtelsen taber sin Betydning, saa at Ordet bliver at oversætte ved altsaa; i dette Tilfælde accentueres *ὄμοῦν*. Dog viser der sig stor Væksen hos Udgiiverne i Accentuationen af dette Ord.

2) *Ἄρα* er som Slutnings-Conjunction Betydningen altsaa, da, Paroxytonon (*ἄρα*), som spørgende Partikel (num) er det Properispomenon (*ἄρα*).

3) *Ἢ* er som disjunctiv og sammenlignende Conjunction (enten — eller; end) Oxytonon (*ἦ*); som spørgende og forsikkrende (*mon*; i sandhed) er det Perispomenon (*ἦ*).

4) *Ὅτε* er som Tidsconjunction (naar, da) Paroxytonon (*ὄτε*), som Tidsadverbium (*ὄτε μὲν—ὄτε δέ*, snart—snart) Oxytonon.

5) *Ὅμως* er i Betydningen dog, alligevel Paroxytonon (*ὄμως*), i Betydningen ligesaa, tillige, tilfammen er det Perispomenon (*ὄμοῦς*).

D. Præpositioner.

§ 43.

Præpositionerne ere Oxytona, f. Gr. *ἀντί*, *ἀνά*, *ἐπί*, *παρά* *κατά*. Kun *ἐνεκα* og *ἀνευ* ere Barytona, og *ἐκ*, *ἐν*, *εἰς* og *ὡς* tonløse (§ 47). Om Accentens Tilbagetrækning i visse Tilfælde see nedf. § 50.

E. Interjectionerne.

§ 44.

Disse betones i Almindelighed paa sidste Stavelse og ere da efter dennes Betskaffenhed enten Perispomena eller Oxytona, f. Gr. *φεῦ*, *ἐλελεῦ*, *αιβοί*,

ιαῦ (dog ogsaa παπαί, βαβαί, οὐαί, εποοί, ιδού); βαβαῖάξ, τοροτιγξ, βρεκεκξξ; ὦ, som virkelig Interjection ved Udbrud af Forundring eller Smerte, er Oxytonon, foran en Vocativ i Tiltale er det Perisponmenon f. Gr. ὦ Σώκρατες!

Credie Affnit.

Om Accenten i sammenhængende Tale.

§ 45.

I det Foregaaende er der opstillet Regler for Betonningen af de græske Ord, saalænge disse betragtes i og for sig uden Forbindelse med andre Ord. I den sammenhængende Tale frembringes i visse Tilfælde paa Grund af den hurtige Udtale Modificationer i den regelmæssige Betonning, idet enten et foregaaende Ord paavirkes af et efterfølgende eller omvendt, hvorved da Accenten snart bliver forandret, snart flyttet, snart reent bortkastet. Disse Forandringer finde Sted i følgende Tilfælde.

§ 46.

Acutens Overgang til Gravis.

Naar et Oxytonon staar i Sammenhæng foran andre Ord, saa svækkes den skarpe Betonning paa sidste Stavelse, og Acuten forandres da til Gravis (det eneste Tilfælde, i hvilket Gravis skrives, see § 6) f. Gr. ἀνὴρ ἀγαθὸς οὐ φεύγει. Dette skeer dog kun, hvor en virkelig ny Sammenhæng finder Sted, altsaa ikke foran de større Interpunctionstegn (Punctum, Colon, Spørgsmaalstegn), heller ikke foran et Comma, der betegner et væsentligt Indsnit i Meningen, f. Gr. foran Tids-Betingelses- og Aarsagsætninger; hvor derimod Commaet kun er en Betegnelse for Sætningernes grammaticalke Søndring, uden at derved deres indre Sammenhæng i Mening og

Udtale ophæves, der forandres ogsaa Acuten til Gravis, f. Ex. foran Gjenstands- og Hensigtsætninger, saavel som foran relative Sætninger. Man mærke Accentuationen i følgende Sætninger: τί δέ; ἤν χοήματα πολλά ἔχει τις. — ἀλλὰ σύ, εἰ βούλει, ἐροῦ αὐτόν. — οἱ μὲν ἀγαθοί, οἱ δὲ κακοί. — εἶπομι ἄν, ὅτι κ. τ. ε. — σκόπει γὰρ, εἴ σοι δοκῶ (objectiv Spørgesætning). — πατήρ, ὅς ἔδωκε. o. s. v. Dog viser sig heri stor Bakken hos Udgiverne.

Saadanne Ord, som vel staae midt inde i en Sætning, men dog ikke umiddelbart høre med til Constructionen, beholde ogsaa Acuten paa sidste Stavelse, f. Ex. τὸ Ἀχιλλεύς ὄνομα. ἡ περὶ πρόθεσις. Det spørgende Pronomen τίς beholder altid Acuten uforandret selv i den næreste Sammenhæng med andre Ord, f. Ex. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω προῦ ἀφίξει.

§ 47.

De tonløse Ord.

Nogle smaae Ord staae i Mening og Udtale saa nøie forbundne med det efterfølgende Ord, at de opgive deres oprindelige Betoning og miste deres Accent; de kaldes derfor af de ældre Grammatikere tonløse (ἄτονα); nyere Grammatikere have kaldt dem proclitica, for derved at betegne deres Forhold til det efterfølgende Ord som den egentlige Grund til deres Tonløshed. *)

De tonløse Ord ere følgende: Præpositionerne εἰς (ἐς), ἐκ (ἐξ), ἐν, ὡς, Conjunctionerne εἰ og ὡς, den nægtende Partikel οὐ (οὐκ) og Nominativerne ὁ, ἡ, οἱ, αἱ af Artiklen.

Nogle af disse Ord kunne ved forandret Stilling og Betydning faae Acuten, idet de nemlig ophøre at være proclitica, og den egentlige Grund til deres Tonløshed

*) De græske Grammatikere omtale slet ikke denne Lære om tonløse Ord; den stætt sig paa de bedste Haandskrifters Skrivemaade og sin egen indre Sandsynlighed.

altsaa bortfalder. Dette finder Sted i følgende Tilfælde: 1) ἔξ, naar det staaer i Anastrophe (see § 50) f. Gr. οὐδὲ κακῶν ἔξ. 2) ὡς, naar det staaer istedetfor οὕτως, eller naar det i Betydningen som staaer bagefter det Ord, det hører til, f. Gr. κακοὶ ὡς. 3) οὐ el. οὐκ, naar det ikke henføres til noget enkelt Ord i Sætningen, men ligesom danner en Sætning for sig i Betydningen nei, eller naar det staaer bagefter det Ord, det benægter, f. Gr. ἦν μέγας μὲν οὐ, καλὸς δέ. 4) De anførte Former af Artiklen faae Acuten, naar de bruges som relative eller demonstrative Pronominer, f. Gr. σύν τε δὴ ἐρχομένῳ καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν.

§ 48.

De enclitiske Ord.

En Mængde smaae Ord slutte sig i Udtalen saa noie til det foregaaende, at de opgive deres egen Accent, forat lade sig bære af det foregaaende Ord; de kaldes af Grammatikerne ἐγκλιτικά og ere følgende:

1) Det ubestemte Pronomen τίς, τί igjennem alle Casus tilligemed de dertil hørende Former τοῦ og τῶ.

2) Følgende Former af de personlige Pronominer: μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ, οὐ, οἷ, ἐ, μίν, νίν og de med σφ begyndende undt. σφῶν og σφᾶς, dog ere ogsaa disse i den opløste Form σφέων og σφέας enclitiske.

3) Præsens Indicativ af Verberne εἰμί og γημί undt. 2den Pers. Sing. εἶ og γῆς (Formen εἶς er enclitisk).

4) De ubestemte Adverbier πῶς, πῶ, πῆ, ποί, πού, ποδί, ποθέν, ποτέ, hvilke kun ved Accenten adskille sig fra de eenslydende spørgende Adverbier πῶς, πότε o. s. v.

5) Partiklerne τέ, τοί, θήν, γέ, κέ el. κέν, νύ el. νύν, πέρ, ῥά og den uadskillelige Partikel δέ. Det her anførte enclitiske νύν, der tjener til at betegne en umiddelbar Følge i Begivenhederne eller til at forstærke en Opfordring eller et Spørgsmaal, er kun digterisk og forekommer i Prosa kun i Sammensætningen τοίνυν. I Prosa bruges ellers νύν blot som Perispomenon, ikke

blot som reent Tidsadverbium, men ogsaa i alle de Betydninger, i hvilke ellers *νύν* forekommer.

Hvis nu det foregaaende Ord er et Proparoxytonon eller Properispomenon, saa faa disse enclitiske Ord deres Accent altid som Acut tilbage paa den sidste Etavelse deraf, f. Gr. *οἰόμενός τι ποιεῖν; ὁγλόν γε*. Hvis derimod det foregaaende Ord er et Perispomenon, Oxytonon eller Paroxytonon, saa tjener dets Accent tillige for det enclitiske Ord, og Acuten gaaer da i Oxytona ikke over til Gravis, f. Gr. *δοκῶ μοι, τεχνικός ἐστι, εἰ μέλλει τις*. Herfra undtages det Tilfælde, hvor det enclitiske Ord bestaaer af to Etaveller og det foregaaende Ord er et Paroxytonon, thi da beholder det enclitiske Ord sin Accent, f. Gr. *λόγον τινά, πολλάκις εἰσί, οὕτω ποτέ*. Gen. Plur. og Dual. af *τις* bliver i dette Tilfælde perispomenet, f. Gr. *λόγων τινῶν*.

Er det foregaaende Ord tonløst, da faaer det i dette Tilfælde Accenten, og følge flere enclitiske Ord paa hinanden, saa kastes bestandig Accenten tilbage paa det foregaaende, saa at kun det sidste bliver uden Accent f. Gr. *εἴ τίς τινά φησί μοι παρεῖναι*.

§ 49.

Bed forandret Betydning og Stilling kunne nogle af de enclitiske Ord beholde deres Accent. Dette finder Sted i følgende Tilfælde.

1) Pronominet *οἷ, οἷ, ἔ* beholder sin Accent, naar det staaer som reflexivt Pronomen; ligesaa de digteriske Former *ἐμέθεν, σέθεν* og *ἔθεν*, det sidste dog kun, naar det staaer reflexivt; ogsaa *σέθεν* orthotoneres kun ved et stærkt Eftertryk i Meningen.

2) Efter Præpositioner og forbindende eller adskillende Conjunctioner beholde de personlige Pronomener deres Accent: f. Gr. *παρὰ σοῦ, ἐμὲ καὶ σέ, ἐμὲ ἢ σέ*. Af den første Persons personlige Pronomen bruges altid den fuldstændige Form efter en Præposition, f. Gr.

περὶ ἐμοῦ, κατ' ἐμέ (undt. πρὸς με). Det ubestemte Pronomen *τις* beholder aldrig sin Accent efter en Præposition, f. Ex. *παρὰ τινος ἐμποροῦ*.

3) I Begyndelsen af en Sætning beholde Pronominerne deres Accent, f. Ex. *σὲ ἀγαπῶ; τὶ θεῶν δαίδαλμα*.

4) Af Verbet *εἰμί* beholder 3die Person *ἐστί* sin Accent, a) naar det betyder at være til, at være forhaanden og altsaa indeslutter hele Prædicaret i sig; Accenten trækkes da tilbage paa første Stavelse, f. Ex. *θεὸς ἐστί*, der er en Gud til; ligesaa naar det begynder en Sætning, f. Ex. *ἐστὶν ἀνθρωπὸς τις*. b) Efter Partiklerne *ἀλλ', εἰ, καί, μή, οὐκ, ὡς, μέν, ὅτι, ποῦ* og Pronominet *τοῦτο*, f. Ex. *οὐκ ἐστί, τοῦτ' ἐστί*. c) I Talemaaderne *ἐστὶν ὅς, ἐστὶν ὅτε, ἐστὶν ὅπου, ἐστὶν ὡς*; ligesaa *ἐστὶν οὗς*, men i Plur. *εἰσὶν οὗς*.

5) Verbet *φημί* beholder sin Accent, naar det ved Interpunction er adskilt fra det foregaaende Ord, f. Ex. *ὁ αὐτὸς δέ, φασίν, οὐκ ἀδίκος ἐστὶν*.

Anm. Gaar en apostropheret Partikel foran, saa beholder det enclitiske Ord sin Accent, f. Ex. *πολλοὶ δ' εἰσὶν; ἐστί* trækker ogsaa her sin Accent tilbage.

§ 50.

Accentens Tilbagetræden paa en foregaaende Stavelse.

1) Naar Præpositionerne sættes bagefter den Casus, som de styre (staae i Anastrophe), trækkes Accenten tilbage paa den første Stavelse, f. Ex. *Ἰθάκην κατά* istf. *κατὰ Ἰθάκην*, *νεῶν ἀπο* istf. *ἀπὸ νεῶν*. Herfra undtages dog Præpositionerne *ἀμφί, ἀντί, διά* og *ἀνά* og de forlængede Former *καταί, παραί, διαί, ὑπαί, ἀπαί* og *ὑπείρ*.

Anm. 1. Naar Præpositionerne ved Imesis ere adskilte fra det foregaaende Ord, hvortil de høre, ville nogle Grammatikere ikke have dem betragtede som staaende i Anastrophe; dog synes Accenten ogsaa i dette Tilfælde fornuftigvis at burde trækkes tilbage, saa at man altsaa rigtig betoner *ἀρετῆς δ' αὖ πέρι, λείον, δ' ἄπο*.

Anm. 2. Naar Præpositionen kom til at staae imellem 2 Nomina, der herte til hinanden, foreskrev Aristarch, at Accenten skulde drages hen imod det vigtigste Ord, altsaa: *Ξάνθου ἀπο διηγήεντος*, men *ποταμοῦ ἀπὸ Σηλλήεντος*. Dog ere ogsaa her de fleste og vægtigste Stemmer for Accentens Tilbagetrækning.

2) De Præpositioner, der kunne anastropheres, trække ogsaa Accenten tilbage, naar de staae istedetfor et med Præpositionen sammensat Verbum, f. Ex. *πάρ᾽α* for *πάρεστι*, *ἐνι* for *ἐνεστι*, *ἀνα* for *ἀνάστηθι*.

3) Naar den sidste betonede Stavelse i et Ord elideres, træder Accenten tilbage paa den foregaaende Stavelse, f. Ex. *φημί ἐγώ* for *φημί ἐγώ*, *πόλλ' ἐπαθόν* for *πολλά ἐπαθόν*, *λευκ' ἄλφιστα* for *λευκὰ ἄλφιστα*. Herfra undtages dog Præpositionerne og Conjunctionerne *ἀλλά*, *οὐδέ*, *μηδέ*, *ἤδέ* og *ιδέ*, hvilke efter Elisionen forblive ubetonede, f. Ex. *ἐπ' αὐτόν* for *ἐπὶ αὐτόν*, *ἀλλ' ἐγώ* for *ἀλλὰ ἐγώ*, *οὐδ' ὀλίγον* for *οὐδὲ ὀλίγον*. Det Samme iagttages almindeligen ved de enclitiske Ord *ποτέ* og *τινά*, f. Ex. *οὔτε ποτ' εἰς ἀγορῆν πωλέσκειτο*.

§ 51.

Accenten i Krasis.

Naar to Ord smelte sammen ved Krasis, beholdes Accenten paa den Plads, hvor det sidste Ord havde den, f. Ex. *τὸ ὄνομα-τοῦνομα*, *τὰ ἐμά-τάμά*, *καὶ εἶτα-κάτα*, *ἐγὼ οἶμαι-ἐγῶμαι* o. s. v.

Naar et Tostavelses-Paroxytonon ved Krasis smelter sammen med et foregaaende Ord, saaledes at ved Sammentrækningen en ny Diphthong opstaaer, da faaer denne Circumflexen, f. Ex. *τὸ ἔργον-τοῦργον*, *τὸ ὄψον-τοῦψον*. Hvor ingen Diphthong opstaaer, er man uenig om Betoningen, idet Nogle lade Ordene vedblive at være Paroxytona, f. Ex. *τὰ ἄλλα-τάλλα*, *τὰ ἔργα-τάργα*, *τὰ ἔνδον-τᾶνδον*, medens Andre ogsaa her fordrer Circumflexen paa næstsidste Stavelse, altsaa: *τάλλα*, *τάργα*,

τᾶνδον, τᾶρα (τοι ᾶρα), men dog ogsaa lade Ord som χῶστις og χῶτι (καὶ ὅστις, καὶ ὅτι) forblive Paroxytona.

Hvor καὶ smelter sammen med et proclitisk Ord, bliver det sammentrukne Ord tonløst, f. Ex. καὶ οἴκ-κον, καὶ εἰ-κει, καὶ ὀ-χῶ.

Efterretninger

om

Odense Cathedralsskole

for

Skoleaaret 1844-1845

af

Prof. Mag. **H. J. F. Henrichsen,**
Skolens Rector.

1. Underviisningen.

I Lærerpersonalet er ingen Forandring foregaaet i dette Skoleaar; derimod have tvende Fjoremmelser fundet Sted, idet Cand. theol. Poul Hannibal Kragh, efterat han i eet Aar havde fungeret ved Skolen som constitueret Lærer, under 8 Novbr. f. A. allernaadigst blev beskikket til Adjunct, og Cand. philologiæ Johannes Peter Christian Siik, der i Aaret 1838 havde underkastet sig den lobbestedte Embedsexamen for Lærere ved de lærde Skoler og i Begyndelsen af 1839 var bleven ansat som Adjunct her ved Skolen, under 11 Decbr. f. A. blev udnævnt til Overlærer.

Underviisningen er i dette Skoleaar fortsat i samtlige Fag og Classer efter den ifjor lagte Plan, med de faa Modificationer, som deels de i Directionens Skrivelse af 20 Juli f. A. indeholdte Bestemmelser deels andre Omstændigheder medførte. Saaledes er f. Ex. tydsk Stuil opsat til 4de og fransk Stuil til 5te Cl., Naturhistorie derimod udstrakt til 5te Cl., hvor Hebraisk er blevet indskrænket til de allerførste Elementer af Grammatiken og Oplæsning, og dertil blot anvendt

cen Time om Ugen; næste Aar vil dette Fag ganske bortfalde i denne Classe. Den Omstændighed, at en ny Lærebog i Arithmetik var bleven indført ifjor i 5te Cl., gjorde iaar en Deling af 6te Cl. i det ældre og yngre Parti nødvendig, ligesom ogsaa en lignende Deling af samme Classes Disciple befandtes nødvendig i latinsk og fransk Stil.

Fagene have været fordeelte paa følgende Maade :

Rector: Latin, Græsk og Hebraisk i VI, Hebraisk i V	19	Timer ugentlig
Overlærer Dr. Paludan-Müller: Histo- rie og Geographie i VI, V, IV, III, Dansk i VI, V, IV.	25	---
Overlærer Sicé: Fransk i hele Skolen, Latin og Græsk i V	29	---
Adjunct Rosøed-Hansen: Tydsk i alle Classer, Engelsk i VI og V, Naturhistorie i 5 Classer	30	---
Adjunct Crone: Latin i II og I, Dansk i III, II, I.	27	---
Adjunct Wiehe: Latin og Græsk i IV og III	27	---
Adjunct Strøm: Religion i alle Classer, Historie og Geographie i II og I	26	---
Adjunct Krægh: Mathematik og Regning i hele Skolen	26	---
Fuldmægtig Jastrau: Skrivning i IV, III, II, I.	6	---
Tegnelærer Moe: Tegning i IV, III, II, I	4	---
Krigsskolesfor Førsom: Sang i hele Skolen	6	---
Premierlieutn. v. Jender: Gymnastik i hele Skolen	6	---

Følgende Schema viser, hvormange ugentlige Timer der har været tildeelt hvert Fag i de forskjellige Classer:

Fagene:	VI	V	IV	III	II	I	Summa.
Latin	9	9	9	9	8	8	52
Græsk	5	4	4	5	-	-	18
Hebraisk	2	1	-	-	-	-	3
Dansk	2	2	2	3	3	5	17
Tydsk	3	3	3	2	2	3	16
Fransk	3	3	2	3	4	-	15
Engelsk	2	2	-	-	-	-	4
Religion	3	3	3	2	3	3	17
Historie og Geogr.	5	5	5	4	5	4	28
Mathematisk . . .	4	4	4	4	4	4	24
Naturhistorie . . .	-	2	2	2	2	2	10
Skrivning	-	-	2	2	3	4	11
Summa	38	38	36	36	34	33	215
Tegning	-	-	1	2	2	2	7
Sang	2	2	2	2	2	2	12
Gymnastik	2	2	2	2	2	2	12

Underviisningen i dette Skoleaar begyndte den 7 Octbr. f. A. og vil sluttes i den sidste Halvdeel af Juli d. A., da efter den i Directionens Skrivelse af 20 Juli f. A. indeholdte Bestemmelse Hovedexamen afholdes. Dette Aar har saaledes næsten været halvanden Maaned kortere, end Skoleaaret almindeligen er, og en Folge heraf har været, at der i adskillige Fag er blevet læst noget mindre Pensum, end man efter de foregaaende Aars Maal havde formeent at kunne gennemgaaes. I Betragtning af Livens Korthed tillod Directionen efter Rectors Indstilling, at den Halvaarsexamen, som skulde være afholdt i Slutningen af Februar Maaned, for naar bortfaldt, for at den Tid, som derved besparedes,

kunde blive anvendt til at forlænge Hovedrepetitionen i Slutningen af indeværende Skoleaar.

Under 12 Novbr, f. A. modtog jeg følgende Directions-Skrivelse:

„I Skrivelse af 19 f. M. har Hr. Prof. med Hensyn til, at der sandsynligviis ikke oftere vil fra Odense Cathedral-skole blive dimitteret til Universitetet, forespurgt, om den Skif skal vedblive, at Disciplene i øverste Klasse skulle anskaffe sig de saakaldte academiske Stilebøger og deri indføre alle eller en Deel af de af dem i Aarets Løb skrevne latinske Stile, eller om den ikke snarere nu maa bortfalde.“

I denne Anledning meldes tjensfsligen, at Directionen med Dem maa være enig i, at fornævnte Bestemmelse som Følge af Examen artium's Henlæggelse til Skolen nu rettest maa anses at være bortfaldet.“

Da der hyppigen i Lærersforsamlinger hørtes Klage over Mangel paa Orden og Tydelighed i flere Disciples skriftlige Arbejder, er det blevet vedtaget, at hver Lærer, i hvis Fag slige Arbejder præsteres, skal ved Maanedens Slutning give hver Discipel en særskilt Character for „Orden i de skriftlige Arbejder,“ at Summen af denne Rubriks Characterer skal optages i Characterbøgerne og ved Sammentællingen gjælde ligesaa meget som Summen af Charactererne for eet af Underviisningsfagene.

I Henseende til Lære- og Læseboger er der med Directionens Samtykke sket følgende Forandringer:

I Græsk: Bergs græske Læsebog for de første Begyndere istedetfor Langes Materialier i 3die Cl.

I Fransk: Borrings Læsebog for Begyndere i 2den Cl. istedetfor Sammes Læsebog for Mellemclasserne.

I Engelsk: English stories by Repp i 5te Cl.

I Religion: Herslebs mindre Bibelhistorie i 1ste Cl. istedetfor Sammes større Bibelhistorie.

I Mathematik: Doppermanns Geometrie i 4de og 5te Cl. samt Steens elementaire Arithmetik i 4de.

I Naturhistorie: Stroms Naturhistorie 1ste Hefte i 1ste Cl.

Svovledes de daglige Underviisningstimer have været fordeelte i dette Skoleaar, sees af følgende af Directionen under 12 Octbr. s. N. approberede Lektionstabel:

Timer.	Klasser.	Manbag.	Tirsdag.
8-9.	VI V IV III II I	Geometrie. Historie. Fransf. Tydsk. Religion. Latin.	Hebraisk. Religion. Latin. Historie. Naturhistorie. Latin.
9-10.	VI V IV III II I	Fransf. Danst.) Skrivning. Latin. Religion.	Græsk. Geographie. Græsk. Danst Stiiil.) Skrivning.
10-11.	VI V IV III II I	Geographie. Latin. Latin. Religion. Danst. Naturhistorie.	A. Latinst Stiiil. B. Fransf Stiiil. Tydsk. Geographie. Latin. Latin. Regning.
11-12.	VI V IV III II I	Religion. Tydsk Stiiil. Historie. Græsk. Fransf. Danst Stiiil.	A. Latinst Stiiil. B. Arithmetik. Latin. Tydsk Stiiil. Græsk.) Tegning.
12-1.	VI V IV III II I	Engelsf.) Tegning.) Gymnastik.	A. Arithmetik. Engelsf.) Gymnastik.
3-4.	VI V IV III II I	Latin. Latin. Religion. Latinst Stiiil. Regning. Tydsk.	Historie. Græsk. Arithmetik. Naturhistorie. Latin. Geographie.
4-5.	VI V IV III II I	Græsk. Geometrie. Græsk. Fransf. Tydsk. Historie.	Danst. Fransf Stiiil. Naturhistorie. Regning. Geographie. Danst.

5-6. Sængundervisning.

Dnsdag.	Torsdag.	Fretdag.	Loverdag.
Græff. Græff. Historie. Tydf. Regning. Latin.	Historie. Latin. Arithmetik. Religion. Latin. Tydf.	Hebraiff. Latin. Tydf. Latin. Regning. —	Græff. Latin. Latin. Geographic. Religion. Tydf.
Latin. Historie. Latinff Stiil. Regning.) Skrivning.	Religion. Geometrie.) Skrivning.) Franff. Latin.	Latin. Latinff Stiil. Latin. Regning.) Skrivning.	Latin. Geographic. Religion. Latinff Stiil. Franff. Skrivning.
Latin. Religion. Latinff Stiil. Geographic. Latin. Regning.	Tydf Stiil. Græff. Græff. Regning. Historie. Latin.	Latin. Tydf. Historie. Franff. Danff Stiil. Religion.	A. Franff Stiil. B. Latinff Stiil. Religion. Naturhistorie. Græff. Regning. Latin.
Engelf. Arithmetik. Geographic. Latin. Historie. Latin.	Geometrie. Naturhistorie. Franff. Latin.) Tegning.) Gymnastik.	Franff. Hebraiff. Religion. Historie. Tydf. Latin.	A. Arithmetik. B. Latinff Stiil. Franff. Græff. Naturhistorie. Latin. Geographic.
) Gymnastik.	Engelf. Tegning.) Gymnastik.) Gymnastik.	B. Arithmetik.) Gymnastik.
Geographic. Latinff Stiil. Tydf. Latinff Stiil. Religion. Danff.	Græff. Franff. Danff. Græff. Geographic. Danff Stiil.	Danff. Græff. Geometrie. Latin. Latin. Naturhistorie.	Historie. Naturhistorie. Latin. Danff Stiil. Historie. Regning.
Tydf. Latinff Stiil. Geometrie. Græff. Danff. Religion.	Latinff Stiil. Danff. Latin. Franff. Latin. Historie.	Tydf. Historie. Latinff Stiil. Danff. Franff. Regning.	Religion. Arithmetik. Danff. Latin. Naturhistorie. Danff.

I Underviisningsplanen vil der vistnok foregaae meget betydelige Forandringer med næste Skoleaars Begyndelse; den definitive Afgjørelse af de udvidede Skolers Organisation og den Underviisningsplan, som i dem skal følges, kan vel ventes ret snart.

2. De i Skoleaaret gennemgaaede Pensn.

I Aarets Løb er i de forskjellige Fag læst Følgende:

D a n s k.

I Klasse. Af Mallings store og gode Handlinger gennemlæst omtrent 200 Sider. Af Krossings Schema er Formlæren oftere gennemgaaet; ligeledes Læren om Sætningens Dele. Af Sammes poetiske Læsebog 1ste Hefte ere nogle Stykker lærte udenad. Skriftlige Øvelser efter Dictat.

II Cl. Læst af Moltbechs Læsebog omtrent 150 Sider. Krossings Schema er flere Gange gennemgaaet (med Undtagelse af Ordbannelselæren). Af Krossings poetiske Læsebog 1ste H. ere adskillige Stykker lærte udenad. De skriftlige Øvelser have bestaaet i Dictat og i at nedskrive en oplæst, letfattelig Fortælling efter Hufommelsen.

III Cl. Af Holsts profaiske Læsebog omtrent 100 Sider; ogsaa Krossings poetiske Læsebog er benyttet til Recitation og Udenadslæren af Digte. Af Benziens Grammatik Formlæren og Læren om Sætningen. Stiløvelserne have deels været de samme som i foregaaende Klasse deels ere de foretagne efter Borgens Veiledning, de 13 første Lektioner.

IV Cl. Læse- og Analyserøvelser efter Holsts profaiske Læsebog. Benziens Grammatik Formlæren og Sætningslæren. Borgens Veiledning er gennemgaaet fra Begyndelsen indtil den 22de Lektion. De skriftlige Arbejder have

fornemmelig bestaaet i Øvelser efter Borgen, skrevne paa Skolen; desuden har Classen skrevet efter Dictat og udarbejdet 6 hjemmeskrevne Afhandlinger.

V Cl. Læseøvelser efter begge Holsts Læsebøger samt efter Mølbachs Fortællinger og Skildringer af den danske Historie. Borgen's Veiledning fra 22de Lektion til Enden, med Benyttelse af enkelte Stykker af Excurserne. Skriftlige Øvelser efter Borgen samt i Almindelighed to Udarbejdelser hver Maaned.

VI Cl. Af dansk Litteratur er læst: et betydeligt Parti af Mynsters Betragtninger, 10 af Schoubs Naturskildringer, Wessels Kjærlighed uden Strømper og nogle af hans Fortællinger, Dehlenschlägers S. Hansaestens Spil, Hakon Jarl, Arel og Valborg. Maanedlig 2 til 3 Udarbejdelser; desuden et Par Gange Øvelse i at forfatte Dispositioner og i at skrive efter Dictat.

L a t i n.

I Cl. Af Borgen's Læsebog adskillige Stykker af første Afsnit, hele andet og tredje Afsnit samt af fjerde No. 45-47 (dog ikke alle Exempler i disse Stykker) og de 40 første Fabler. Glosser ere lærte udenad. Af Madvigs Grammatik den paradigmatiske Deel af Formlæren.

II Cl. Borgen's Læsebog de 52 første narratiunculæ; af Cornelius fra Conon til Datames incl. Af Madvigs Grammatik Formlæren og af Syntaren Casuslæren. Forberedende Øvelser til Stilen og Øvelser i at skrive efter Dictat.

III Cl. Af Cornelius fra Conon til Datames incl.; 5te Bog af Cæsar de bello Gallico. Formlæren af Grammatiken repeteret og af Syntaren læst de vigtigste Hovedregler indtil 3die Afsnit. Skriftlige og mundtlige Stiløvelser efter Trøjels Exempler 3 Timer ugentlig.

IV Cl. Cæsar de bello Gallico 5te Bog; Sallusts

Catilina. Af Ovids Metamorphoser efter Feldbauschs Udvalg: Deucalion, Phaëthon, Cadmus i Theben og Dædalus (tilsammen omtr. 800 Vers). Madvigs Grammatik er læst heelt igjennem efter det for denne Classe bestemte Omfang. Skriftlige og mundtlige Stillovelser i 3 Timer om Ugen efter Jngerslevs Materialier 1ste Samling.

V Cl. Virgils Æneide 1ste Bog og 400 Vers af 2den B., Ciceros 1ste og 2den catilinariſke Tale samt pro Archia, Salluſts Catilina. Af Grammatiken ere flere Partier repeterede. 3 Timer ere anvendte til Stil (tildeels efter Jngerslevs Materialier 1ste S.) og Version.

VI Cl. Horats's Oder 3die Bog, 2den Bog af Epistlerne med Ars poetica; 1ste Bog af Livius; Cic. de Oratore fra 2den Bogs 67de Cap. indtil 3die Bog c. 33. Endeel af Madvigs Gr. er repeteret med det yngre Parti; Meget af Stoffet er repeteret eller benyttet under Læsningen af Forfatterne og i Stiletimerne. Tvende Stile skrevne hver Uge, den ene hjemme den anden paa Skolen og gennemgaaede i tvende sammenhængende Timer. Een eller 2 Versioner hver Maaned. Til friere mundtlige og skriftlige Øvelser har der sjelden været Tid i dette korte Aar.

G r æ k.

III Classe. Bergs græſke Læsebog for de første Begyndere; dog ere ikke alle Stykker læste heelt igjennem, ligesom ogsaa Tillæget er forbigaaet. Den paradigmatiske Deel af Formlæren efter Langes Grammatik.

IV Cl. Xenophons Anabasis 2den og 3die Bog. Formlæren efter Langes Grammatik.

V Cl. Homeri Odys. lib. I; Herodots 5te Bog. Af Grammatiken er Formlæren repeteret og udvidet; af Syntaxen er det Bigtigste af de to første Capitler læst.

VI Cl. Homers Iliade fra 9de til 11te Bog incl.; Platons Apologia Socratis og Crito. Af Langes Grammatik er Formlæren repeteret og Enddel af Syntaren medtaget under Læsningen.

S e b r a i s k.

V Klasse. Whittes Grammatik de vigtigste Hovedregler og Paradigmata af Formlæren. Øvelse i Dplæsning. I Slutningen af Aaret Analyse af et Stykke af 1ste Capitel af Genesis.

VI Cl. Genesis fra Begyndelsen til Cap. 30 samt de 9 første Capitler af Exodus. Lindbergs Grammatik repeteret.

T y d s k.

I Klasse. Rungs Læsebog (2den Udg.) fra S. 1=32 og fra S. 62=90; af Grammatiken Rjønreglerne, Declinationerne, Adjectiverne og Verberne efter Hjorts mindre Grammatik.

II Cl. Rungs Læsebog fra S. 100=142. Hjorts mindre Grammatik læst igjennem og repeteret.

III Cl. Hjorts Læsebog fra S. 21=76. Formlæren efter Hjorts større Grammatik.

IV Cl. Hjorts Læsebog fra S. 73=164 og enkelte poetiske Stykker. Grammatikens Formlære repeteret. Stil, efter Gronberg og Bresemann, eengang ugentlig.

V Cl. Hjorts Læsebog fra S. 183=260, samt nogle poetiske Stykker; af Grammatiken repeteret Formlæren og læst Syntarens Hovedregler. Stil eengang om Ugen efter Bresemann.

VI Cl. Adskillige Stykker af Hjorts Læsebog, deels cur=

forist, deels efter opgivne Pensja; desuden læst statarist Schillers Jungfrau v. Orleans. Grammatiken repeteret. Stil eengang hver Uge.

S r a n k.

II Klasse. Borrings Læsebog for Begyndere, omtrent 40 Sider. Af Sammes Grammatik det Vigtigste af Formlæren indtil de uregelmæssige Verber.

III Cl. Borrings Læsebog for Mellemclasserne fra Pag. 74=106 og 128=131. Af Grammatiken Formlæren.

IV Cl. Borrings études litt. S. 11=21, 256=266, 274=302. Af Grammatiken er Formlæren repeteret og nogle af de nødvendige Partier af Syntaxen gjennemgaaede. Disciplene ere øvede i at skrive efter Dictat.

V Cl. Borrings études S. 174=210 og 242=302. Formlæren repeteret og Syntaxen læst indtil 10de Cap. Stile efter Borrings Stiløvelser i een Time om Ugen.

VI Cl. Borrings études S. 21=48, 266=273, 377=388; af Bjerrings lectures fr. S. 18=34, 81=97; desuden adskillige Digte, samt af Stykker les Bœtiens de Paris S. 113=124. Til Stil eengang om Ugen er for det yngre Parti brugt Borrings Stilebog; for det ældre er Stoffet for det meste taget af andre Bøger.

Æ n g e l s k.

V Klasse. Nepps Læsebog S. 1=24, 67=86, 99=111. Mariboes Grammatik.

VI Cl. Japhet af Marryat fra 7de til 31 Cap. incl.

R e l i g i o n.

I Klasse. De fire første Capitler af Ballees Lærebog. Det Nye Testaments Historie efter Herslebs mindre Lærebog. Morgenspsalmerne og nogle andre Psalmer ere lærte udenad.

II Cl. Valles Lærebog 6te og 7de Cap. Herslebs større Bibelhistorie fra S. 48 til 5te Periode S. 95. Nogle Psalmer lærte udenad.

III Cl. De 5 første Capitler af Valles Lærebog; Herslebs Bibelhistorie fra 3die til 7de Periode.

IV Cl. Andet Capitel af Fogtmanns Lærebog. Af Bibelhistorien S. 95=133 og S. 173=192.

V Cl. Fogtmanns Lærebog § 70=122. Af Bibelhistorien S. 111=133 og 173=227.

VI Cl. Fogtmanns Lærebog til 3die Cap; af Bibelhistorien fra S. 133 til Enden, og af det græske Nye Testamente Brevet til Hebræerne.

S i s t o r i e.

I Klasse. Rosods fragmentariske Historie til Middelalderen.

II Cl. Rosods fragmentariske Historie fra Middelalderen til Begivenhederne efter den anden Pariserfred.

III Cl. Fædrelandshistorie efter Suhms Udtog fra Begyndelsen indtil Frederik den Femte.

IV Cl. Estrups Verdenshistorie fra Begyndelsen til Middelalderens Historie læst og repeteret samt indført i historiske Tabeller.

V Cl. Suhms Fædrelandshistorie repeteret; Estrups Verdenshistorie fra S. 179=308 læst og repeteret samt indført i historiske Tabeller.

VI Cl. Estrups Verdenshistorie fra S. 431 til Enden (den nyeste Tids Historie (1826=1844) efter mundtlige Foredrag) læst og repeteret samt indført i historiske Tabeller; desuden repeteret fra Begyndelsen til S. 342. Det ældre Parti har tillige særskilt læst S. 402=431, det yngre repeteret Fædrelandshistorien efter Suhm.

G e o g r a p h i e.

I Klasse. Efter Muntzes ved Belschovs bearbejdede Lærebog fra Europa til den Preussiske Stat.

II Cl. Belschovs Geographie fra Preussen til Frankrig.

III Cl. Belschovs Geographie fra Begyndelsen indtil Storbritanien og Irland.

IV Cl. Jagerslevs større Lærebog fra Begyndelsen indtil Frankrig.

V Cl. Sammes Geographie, Asien fra Turkestan til Enden og Europa indtil det britiske Rige.

VI Cl. Sammes Geographie, Amerika og Australien, samt repeteret fra Begyndelsen til S. 204.

M a t h e m a t i k o g R e g n i n g.

De 3 nederste Classer ere blebne øvede i Regning efter Muntzes og tildeels Ursins Regnebog.

IV Klasse. Doppermanns Geometrie No. 1=168 undtagen 112=120, Bevist for 138 og 139. Steens Indledning No. 1=72.

V Cl. Doppermanns Geometrie fra No. 151 til Enden af 1ste Bog med Forbigaaelse af 233=242, 249=256, 296=306 og 328=338. Steens Indledning No. 64=72 samt Anhang, og repeteret Endeel af det Foregaaende. Jürgensens Arithmetik No. 35, 36, 45, 67=72.

VI Cl. Bjørns Geometrie fra § 110=145 med Forandringer og Tillæg; derefter repeteret hele Plangeometrien. Det ældre Parti har opløst endeel Opgaver skriftlig. I Arithmetik er med det ældre Parti gennemgaaet efter Dictat Lig-

ninger af første og anden Grad; desuden er hele Arithmetiken repeteret saaledes som den isjor blev læst. Med det yngre Parti er i Jürgensens Arithmetik gennemgaaet No. 67=72, 80=87, 93=98, repeteret af forrige Aars Pensum No. 6=47 og 59=66.

Naturhistorie.

I Klasse. Pattedyrene efter Strøms Naturhistorie.

II Cl. Fuglene og Krybdyrene efter Dreiers og Bramsens Lærebog.

III Cl. Fortsat Læren om Fuglene fra forrige Aar, desuden Krybdyrene og Insekterne efter samme Lærebog.

IV Cl. Fuglene og Indledningen til Plantelæren efter samme Bog.

V Cl. Fuglene, Krybdyrene. Botanik, Øvelse i at kjende Planteslægter og de vigtigste naturlige Familier.

5. D i s c i p l e n e .

Med Udgangen af forrige Skoleaar var Disciplenes Antal 58, af hvilke syv dimitteredes til Universitetet og erholdt ved Examen Artium følgende Charakterer:

	Monbeidse i Mødermaalst.	Latin.	Latin Stil.	Orat.	Sebraff.	Religion.	Historie.	Geographic.	Arithmetik.	Geometric.	Skøff.	Stamf.	Hovedcharak- teer.
Fr. Selmer.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laudabilis.
N. P. Brink.	laud.	h. ill.	laud.	l. p. c.	* laud.	laud.	l. p. c.	l. p. c.	laud.	l. p. c.	l. p. c.	l. p. c.	laudabilis.
L. S. Hansen.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laudabilis.
J. C. L. Winther.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	l. p. c.	laud.	laudabilis.
S. L. O. G. Ostenfeld	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	laudabilis.
Chr. Schøller.	laud.	laud.	laud.	laud.	* l. p. c.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laudabilis.
C. E. L. Guldberg	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	n. c.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud illaud.

I Begyndelsen af October forlode tvende Disciple Skolen og i Aarets Løb udmeldtes tre. Derimod optoges i Begyndelsen af Skoleaaret af de 17 til Dptagelse Anmeldte 15 nye Disciple og senere endnu een. Skolen bestaaer da for nærværende Tid af 62 Disciple, fordeelte paa 6 Classer i efterfølgende Orden (Forældrenes Navn tilføies i Parenthes; de sidst indkomne Disciple ere betegnede med *):

VI Klasse.

1. Severin Laurig Sørensen (Forstander for Realskolen i Odense Sørensen).

2. Jens Julius Hansen (Proprietair Hansen til Kragsberg).

3. Henrik Steffens Knudsen (Provst Knudsen, Sognepræst i Gisløv og Ellested).

4. Andreas Gabriel Fich (Hoffskomager Fich i Odense).

5. Rasmus Lassen (Provst Lassen i Dverndrup).

6. Peter Christian Bagger Christensen (afd. Rjebmand Christensen i Faaborg).

7. Ferdinand Hansen (Møller Hansen ved Svendborg).

8. Wilhelm Ferdinand Wandler (afd. Capitain Wandler til Skovsgaard).

9. Peter Christian Cramer (afd. Pastor Cramer i Tolstrup og Stenum i Jylland).

10. Hans Nobel Becher (Pastor Becher i Vesterhæsinge).

11. Hans Ransen Larsen (Rjebmand Larsen i Kjerteminde).

12. Victor Christian Høegh Guldberg (Adjunct Guldberg i Nyborg).

13. Erik Frederik Emil Jensen (Kirkesanger og Skolelærer Cand. theol. Jensen i Svendborg).

14. Frederik Oldenburg (Pastor Oldenburg i Marslev).

15. Erik Frisenberg Nielsen (Husmand Niels Bertelsen i Roerslev).

V Klasse.

1. Jørgen Peter Sophus Petersen (Brænde-
viinsbrænder Petersen i Odense).

2. Christian Nielsen (Boelsmand Niels Hansen
i Rodegaard, Tjilsted Sogn).

3. Johannes Knudsen (Broder til No. 3 i VI Cl.)

4. Frederik Møller (afd. Professor ved Kjøbenhavns
Universitet Poul Møller).

5. Nasmus Christian Møller (Broder til den Fore-
gaaende).

6. Henrik Christian Hansen (Prokurator C.
Hansen i Odense).

7. Anton Gregers Harald Reimer (Kirkesanger
og Skolelærer Reimer i Haarslev).

8. Peter Mariager (Secretair, Proviantforvalter
Mariager i Nyborg).

9. Lauritz Nicolai Friis (Proprietair Friis til
Blaaholm.)

IV Klasse.

1. Gustav Waldemar Emil Cronc (afd. Kjøb-
mand Cronc i Odense).

2. *) Peter Clausen (Bogtmester og Gymnastiklærer
Clausen i Odense).

3. Thorvald Paulsen (Proprietair Paulsen i Odense).

4. *) Wilhelm Adolph Lange (Justitsraad Lange til Orbekslunde).

5. Waldemar Thomsen (Raadmand Dve Thomsen i Odense).

6. Harald Wilhelm Bülow (Søkrigscommissair Bülow i Odense).

7. Peter Wilhelm Lassen (Pastor Lassen i Østrup).

8. Frederik August Henriksen (Rectors Son).

9. Carl Johan Anton Belschner (Stræddermester Belschner i Odense).

10. *) Jens Matthias Lassen (Broder til No. 5 i VI Cl.)

11. *) Rasmus Balslev (afd. Pastor Balslev i Eiby og Meelby).

12. *) Nicolai Christian Selchier (Pastor Selchier i Balslev og Eiby).

III Classe.

1. *) Frederik Emil Wied (Forpagter Wied paa Erholm).

2. Peter Carl Lauritz Petersen (Billetteur og Politifuldmægtig Petersen i Odense).

3. Johannes Franciscus Gottlieb Schønheyder (Justitsraad, Byssriver Schønheyder i Odense).

4. Niels Peter Wilhelm Müller (Kasferer ved Fattighæsenet Müller i Odense).

5. *) Christian Frederik Wilhelm Petersen (Godeforvalter Petersen paa Laaland).

6. *) Gabriel Thomas Schatt Nordam Hei-
berg (Provst Heiberg i Kjersteminde).

7. Harald Leopold Thomsen (Broder til No. 5 i
IV Cl.).

8. Martin Matthias Laurits Schiotte (Pastor
Schiotte i Hunsby).

9. Lars Fog (afd. Proprietair Fog til Nissinge).

10. Martin Anton Briand Jørgensen (Com-
munitetscasserer Jørgensen i Odense.)

11. N. Møller (Broder til No. 4 og 5 i V Cl.)

II Classe.

1. Frederik Wilhelm Smith (Proprietair Schmith
paa Hedevigslund).

2. *) Gebhard Frederik Wandall (Pastor Wan-
dall i Gudbjerg).

3. *) Anton Frederik Sophus Scholten (Su-
stitsraad Scholten i Odense).

4. Carl Christian Bondo (Hospitalsforstander,
Procurator Bondo i Odense).

5. *) Frederik Hermann Christian Weeke (Kjøb-
mand Weeke i Odense).

6. *) Peter Salomon Lindegaard (Sustitsraad
Lindegaard til Lykkesholm).

7. Hans Teisen (Kjøbmand Teisen i Odense).

8. Christian Frydensberg Raalund (afd. Pastor
Raalund i Flemløse).

9. Mads Christian Wiibroe (Skolelærer og Kirke-
sanger Wiibroe i Munkboe).

10. Theodor Notterodamus Krogh (Kirkesanger
og Skolelærer Krogh i Bindinge).

I Classe.

1. *) Andreas Rasmussen Belschner (Broder til No. 9 i IV Cl.).

2. *) Ferdinand Alexander Friis (Apotheker Friis i Veile).

3. Hans Larsen Fog (Broder til No. 9 i III Cl.).

4. *) Peter Krag (Møller Krag i Odense).

5. *) Frederik Carl Chr. Albert Thomsen (Pastor Thomsen i Gamtofte).

Til Optagelse i Skolen i det følgende Skoleaar ere hidtil anmeldte 17.

4. Stipendier og Legater.

Odense Cathedralsskoles Stipendiefonds Capital, der omtrent har opnaaet det normerede Maximum og altsaa er stabil, findes angiven i Programmet for 1844 S. 64. Stipendieoverskuds-fonden er bleven forøget med 350 Rbd. og udgjør efter sidste Aars Regnskab 6958 Rbd. S. og Repræs.

Med Universitetsdirectionens Resolution af 19 October 1844 ere Beneficierne i Skoleaaret fra 1 October 1844 til 30 September 1845 fordeelte saaledes:

Høieste Stipendium 50 Rbd.: H. St. Knudsen, P. C. Cramer, H. N. Larsen, B. C. H. Guldberg, Fr. Møller, A. G. H. Reimer, N. Chr. Møller.

Mellemste Stipendium 35 Rbd.: A. G. Fich, E. F. E. Jensen, J. P. S. Petersen, P. Mariager, W. Thomsen, Chr. Nielsen.

Laveste Stipendium 20 Rbd.: S. L. Sørensen, N. Lassen, W. F. Wandler, H. W. Bülow, C. J. A. Belschner, H. L. Thomsen, P. C. L. Petersen.

Fri Undervisning: J. Knudsen, H. N. Becher, P. L. Lassen, N. Møller, M. Chr. Wiibroe, samt, som extraordinaire Gratister, E. F. Nielsen og F. A. Henriksen.

Redsat Betaling: L. N. Rørg.

Af Stipendie = Overskuds-fonden er ved Resolution af 19 April d. A. bevilget Discipel A. G. H. Reimer en extraordinair Understøttelse af 50 Rbd. som Hjælp til at dække de Udgifter, hans langvarige Sygdom har medført.

De to Portioner af det Mølkfiske Legat, hver paa 40 Rbd., oppebares af Disciplene H. St. Knudsen og W. F. Wedell. Den sidste har i Aarets Løb forladt Skolen og den derved vacantblevne Portion er senere af Legatets Ephorus Hr. Geheimeraad Mølkke til Bregentved bleven tildeelt H. W. Bülow.

Det Baggerfiske Præmielegat for 4 flittige og skikkelige Disciple af de to øverste Classer (2 Portioner paa 4 Rbd. og 2 paa 3 Rbd.) tildeektes ved Censuren efter Hovedexamen Disciplene J. J. Hansen og H. St. Knudsen af 6te Cl., Chr. Nielsen og A. G. H. Reimer af 5te Cl.

Det større Baggerfiske Legat for Dimisfi (50 Rbd. hver Portion) erholdt Dimittenderne F. Selmer og N. P. Brink; ligeledes bleve af Frosen Ernsts Legat for Dimisfi de tvende større Portioner (omtr. 70 Rbd. hver) tildeelte L. F. Hansen og Chr. Schøller og af de 5 mindre Portioner (omtr. 56 Rbd. hver) 3 tillagte J. Chr. L. Winther, F. L. D. H. Døstfeld og C. E. L. Guldberg. De tvende øvrige Portioner bleve oplagte. Endelig

blev af samme Legats Beholdning en extraordinair Understøttelse af 50 Rbd. tilstaaet Stud. theol. N. F. S. Bülow, som var dimitteret 1843.

3. Udtog af Skolens Regnskab for Aaret 1844.

Indtægt.		₰	β
1.	Indkomne Restancer fra foregaaende Aar	199	52 ¹ / ₂
2.	Renter af Skolens Capitalsummer	1,077	40 ² / ₃
3.	Skolens Kornindtægter:		
	A. Tiender	5,472	12
	B. Pandgilde	34	54
	C. Degnekorn	16	88
	D. Andre Kornindtægter	782	36
4.	Andre Indtægter, som ere bestemte til faste Pengesummer:		
	A. Tiender	384	44
	B. Bøndergods	180	69
	C. Jordskyld	26	32
5.	Pengeindtægter af Kirker og Præsteskald	20	—
6.	Degnepensioner	533	64
7.	Samtlige Skolecontingenter:		
	A. Skolepenge 940 Rbd.		
	B. Lys- og Brændpenge 305 —		
	C. Indskrivningspenge 80 —		
	D. Testimonier 30 —		
		1355	—
8.	Forskjellige ubestemte og extraordinaire Indtægter	48	3
9.	Afdrag paa Laan, Forskud og anden Gjæld:		
	A. Indbetalte Capitaler 1478 ₰ 21 β		
	B. — Gageforskud 656 — 61 —		
	C. Refunderede Forskud (Skatter) 94 — 72 —		
		2229	58
10.	Skolens Andeel i Jens Mubles Legat, aarlig	13	72
Summa Indtægt		12,374	48 ¹ / ₂

Udgift.		rp	β
1.	Underballance fra forrige Aar	356	82½
2.	Gage til samtlige faste og constituerede Lærere	5,087	78
3.	Gratificationer til to Lærere	150	—
4.	Betaling til Timelærere	607	32
5.	Godtgjørelse til faste Lærere for overskydende Antal Timers Underviisning	304	32
6.	Pensjoner	896	64
7.	Regnskabsførers Gage og Godtgjørelse for Contoirudgifter	220	—
8.	A. Skatter	598	rp 89 β
	B. Afgifter	66	— 49 —
		665	42
9.	Til Skolens Bibliothek	348	rp 87 β
	Discipelbibliotheket	20	—
	Bibliothekarens Løn	50	—
		418	87
10.	Bygningernes Vedligeholdelse	514	2
11.	Inventariets Vedligeholdelse samt Underviisningsapparater	260	78
12.	Brændselsforbrødenheder	180	—
13.	Belysningsudgifter	69	74
14.	Forskjellige løbende og tilfældige Udgifter, saasom:		
	a. For Skoleopbærtning	100	rp
	b. Reengjøring	42	— 70 β
	c. Protocoller, Porto og Skrivematerialier	54	— 63 —
	d. Programmer og Skolehøitideligheder	99	— 32 —
	e. Andre Udgifter	38	— 52 —
		335	25
15.	Udsatte Capitaler	1478	21
16.	Bevilgede Lønningsforsud	366	64
17.	Udestaaende Restancer	429	1½
18.	I følge Decisionen til 25de Post af Antegnelserne i Regnskabet for 1843 er afgivet til Stipendieoverskuds-fonden	29	81
	Summa Udgift	12,370	92
	Indtægten	12,374	48
	Beholdning		3½2

6. Forøgelse af Underviisningsapparater.

Jeg har i forrige Aars Program nævnet, at der var gjort Begyndelse til Grundlægning af et zoologisk Apparat i indskrænket Maalestok, til hvis Anstæffelse Hr. Lector Steenstrup havde ydet velvillig Hjælp. Denne Videnskabsmands Interesse og Virksomhed giver Skolen Udsigter til for meget billig Priis i Løbet af nogle Aar at lemme i Besiddelse af et Apparat, som vil bidrage særdeles meget til at understøtte denne Deel af den naturhistoriske Underviisning. Hertil ere modtagne følgende Stykker:

A. Til Pattedyrenes Naturhistorie:

1. Skelet af *Cebus apella*, Saju=Ube, Sydamerika.
2. ——— *Mus rattus*, sort Rotte.
3. Cranium af *Sorex* sp., Spidsmuus.
4. ——— *Vespertilio*, Flagermuus.
- 5.6. ——— *Canis lagopus*, Fjeldbræv (Grønland).
7. ——— *Ursus maritimus*, Fjeldbjørn.
8. ——— *Mustela erminea*, Bæsel.
- 9.10. ——— *Lepus glacialis*, Polarhare.
11. ——— *Equus caballus*.
12. ——— *Phoca hispida*, Grønland=Sælhund.
- 13.14. ——— *Phoca groenlandica*, Grønland=Svartside.
15. ——— *Phoca cristata* (cystophora), Grønland=Slapmydse.
16. ——— *Trichechus rosmarus*, Grønland=Svalros.
17. ——— *Delphinus phocæna*, Marsviin.

B. Til Fuglenes Naturhistorie:

18. Skelet af *Strix passerina*, Spurbugle.
19. ——— *Psittacus auricapillus*, Papagoie.
20. ——— *Larus marinus*, Svartbag (Maage).
21. Cranium af *Aquila albicilla*, Gaascorn.
22. ——— *Fringilla domestica*, Spurv.
23. ——— *Cypselus apus*, Muursvale.
24. ——— *Hirundo rustica*, Svale.
25. ——— *Columba*.
26. ——— *Hæmatopus ostralegus*, Strandstade.
27. ——— *Tringa*, Nyle.
28. ——— *Anas glacialis*, Havelle.
29. ——— *Mergus serrator*, Skallesluger.
30. ——— *Colymbus glacialis*, Immer.
31. ——— *Diomedea exulans*, Albatros.
32. ——— *Gallus domesticus*, Hønshane.
33. Brysbeent og Lustrer af *Cygnus musicus*, almindelig Syngsvane.

C. Til Fiskenes Naturhistorie:

34. Cranium og Gjælleapparat af *Anguilla vulgaris*.

Af andre Apparater er anskaffet en lille Kasse med Insecter samt til Musikunderviisningen 8 Exemplarer af Wieggers kleine Singschule (2te Aufl. Berlin 1844) og 2 Expl. af Berggreens Sange til Skolebrug, 3die Hefte. Endelig ere adskillige Gymnastik- og Svømmeapparater anskaffede.

7. Bibliotheket.

Skolens Bibliothek er siden sidste Programs Udgivelse blevet forøget med følgende Skrifter (De fra Universitetsdirectionen tilsendte Skrifter ere betegnede med †, Privates Gaver med *).

* N. C. L. Abrahams, Description des manuscrits français du moyen âge de la Bibliothèque royale de Copenhague. Copenhague 1844.

† P. Adler, Efterretninger angaaende Byen Ribe. 9de Samling. Skoleefterretninger. Ribe 1844. (Program).

† Aftstykker, for største Delen hidtil utrukte. Saml. og udg. af Svens Stifts liter. Selskab. Odense 1841. Anden Samlings første Hefte. Odense 1844.

† C. F. Allen, De rebus Christiani Secundi exulis. Pars I. Hafniæ 1844. (Magisterdisputat).

E. Algreen-Helsing, Kongl. Rescripter, Resolutioner o.s.v. for Aaret 1834. Kbhavn 1844.

Jens Baggesens danske Værker. 1-12 D. Kbhavn 1827-32.

† Beckers Verdenshistorie ved J. W. Loebell. Oversat af J. Riise. 10 B. 5-6 H., 11 B., 12 B. 1-4 H. Kbhavn 1844-45.

† Bendixen, De primis, qui Athenis extiterint, bibliopolis. Schulnachrichten. (Susum Skoles Progr. for 1844). 4.

† E. F. W. Bendz, Breve fra forskjellige, tildeels historisk bekendte Mænd til Prof. Rector Oluf Worm. Skoleefterretninger. Horsens 1844. (Program).

F. Berge, Abbildungen zu Osen's allgemeiner Naturgeschichte für alle Stände. Ergänzungstafeln, 2 u. 3 Lieferung. Stuttgart 1844. Fol.

Th. Berge und J. Caesar, Zeitschrift für die Alterthums-wissenschaft. 2ter Jahrg. 8-12 H.; 3ter Jahrg. 1-6 H. Cassel 1844-45.

A. J. Bergsøe, Den danske Stats Statistif. 2 B. 1-2 H. Kbhavn 1814-15.

† C. H. Biering, Historia problematis cubi duplicandi. Hauniæ 1844. 4.

† — Populær Lærebog i Mechanik. Kbhavn 1844.

† H. H. Blache, Efterretninger om Aarhus Cathedralsskole i Skoleaaret 1843-44, m. m. Aarhus 1844. (Program).

† S. N. J. Bloch, Bidrag til Roskilde Domskoles Historie. 3die Hefte. Skoleefterretninger. Roskilde 1844. 4. (Program).

† V. G. Bohr, Historisk Beretning om Oprettelsen af Realskoler ved Kønne lærde Skole. Skoleefterretninger. (Kønne Skoles Program). Kbhavn 1844.

† B. Borgen, Efterretninger om Metropolitanskolen for Skoleaaret 1843-44. Kbhavn 1844. (Program).

L. S. Borring, Fransk-Dansk og Dansk-Fransk Haand-Ordbog. Anden Deel. Fransk-Dansk. 12 H. Kbhavn 1845.

K. H. Brandes, Literarische Zeitung. 11ter Jahrgang. Berlin 1844.

† Th. Brifa, Om Ansamlinger af Pus i de Indvolde, som indeholdes i de tre store Caviteter. Kbhavn 1844.

† Budget for Aaret 1845 for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter vedkommende Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne Slesvig, Holsteen og Lauenborg med tilhørende Bilande. Kbhavn. 1845. 4.

I. F. Champollion (le Jeune) Dictionnaire Egyptien en écriture hieroglyphique; publié par Champollion Figeac. Paris 1841-44. Fol.

H. N. Clausen og H. Hohlenberg, Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur 1844. H. 3-4, 1845. H. 1. Kbhavn.

Dansk Bibliographie for 1844. Kbhavn 1845.

Danske Digtere, (udg. af K. H. Seidelin);

Peder Paars, et heroiskkomisk Digt, af Ludvig Holberg. Kbhavn 1798.

Chr. Braum, Tullins udvalgte Digte. Kbhavn 1799.

J. H. Wessels udvalgte Digte. Kbhavn 1801.

Udvalgte Digte af Brødrene P. Magnus og Peter Kofod Trojel. Kbhavn 1801.

Rhapsodier af H. W. Lundbye. 1 D. Kbhavn 1801.

† Dittmann. Die drei merkwürdigen Cyclen in unserer Festrechnung, erläutert aus dem Calenderwesen der Griechen und Römer. Jahresbericht. Flensburg 1844. 4. (Flensborg lærde Skoles Program).

J. H. E. Eggers, Geschichte des Altonaischen Gymnasiums und des damit verbundenen Pädagogiums. Dritte Abtheilung. Jahresbericht. Altona 1844. (Progr.)

† S. Egilsson, Fjögur gömul Kvæði. Skolafirsla. Vidnyar Klaustru 1844. (Vestfædd Skoles Progr.)

† E. W. Elberling, Anmærkninger til D. Horatius Flaccus's andet Brev i første Bog. Skoleefterretninger. Kbhavn 1844. (Slagelse Skoles Program).

† L. H. Erslev, Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande. 2det Bind 2det Hefte. Kbhavn 1845.

* H. F. J. Estrup, De danske Majorater. En historisk politisk Betragtning. Kbhavn 1845.

C. Fauriel, Chants populaires de la Grèce moderne. T. II. Paris 1825.

† H. M. Flemmer, Om samlet Skoletid. Skoleefterretninger. Kbhavn 1844. (Frederiksborg Skoles Program).

W. Freund, Wörterbuch der lateinischen Sprache. 3te Bd. 1 Abtheil. Leipzig 1845.

Griechische Dichter in neuen metrischen Uebersetzungen. Herausg. von G. L. F. Tafel, E. N. Oslander und G. Schwab. 2, 3, 4, 5, 34, 35, 36 Bändchen. Stuttgart 1830. 1845.

Griechische Prosaisker in neuen Uebersetzungen, herausg. von G. L. F. Tafel, E. N. Oslander und G. Schwab. 218, 219, 220 Bändchen. Stuttgart 1844.

N. F. S. Grundtvig, Haandbog i Verdens Historien. 3die B., 2 D.

Guizot, Essais sur l'histoire de France; Geme édit. Paris 1844.

† H. H. Hagerup, De catechumenis ecclesie Africanae incunte saeculo quinto. Hauniæ 1844. (Licentiatdisputat.)

† M. Hammerich, Om de lærde Skolers Reform. Skoleefterretninger. Kbhavn 1844. (Progr. fra Borgerdydskolen paa Christianshavn).

† M. Hassing, De Syphilide kalihydriodico tractata. Hauniæ 1845. (Medicinsk Licentiatdisputat.)

L. Helweg, For Litteratur og Kritik. Et Hjerdingaarskrift, udg. af Syens Stifts liter. Selskab. 2 B. 4 H. 3 B. 1-2 H. Odense 1844-45.

† R. J. S. Henriksen, Beretninger om Homers foregivne Grav paa Den Jod. Skoleefterretninger. Odense 1844. (Odense Cathedralskoles Program).

† A. I. F. Henrichsenii epistola critica ad E. F. Hermannum de consilio Convivii Xenophontei ejusque cum Platonico necessitudine. Schulnachrichten. Schleswig 1844. 4. (Slesvig Domskoles Progr.).

L. F. W. Hoffmann, Bibliographisches Lexicon der gesammten Litteratur der Griechen. Dritter Theil. O-Z. 1-2. Leipzig 1844.

A. v. Humboldt, Kosmos, Entwurf einer physischen Weltbeschreibung. 1 B. Stuttg. und Tüb. 1845.

J. R. Hübertz, Aktstykker vedkommende Staden Aarhus. Kbhavn 1845.

† E. F. Jørgensen, Efterretninger om Kolding lærde Skole i Skoleaaret 1843-44. Kbhavn. (Program).

Kalidajasa, Sakuntala. Overs. af M. W. Hammerich. Kbhavn 1845.

C. H. Kalkar, Aktstykker henhørende til Danmarks Historie i Reformationstiden. Samlede af udenlandske Archiver. Odense 1845.

Rolderup-Rosenvinge, Kongl. Forordninger og aabne Breve, XXIV Deels 1 Hefte. K. Christian den Ottendes Forordninger for 1811. Kbhavn 1815.

† Kolster, Ueber den Philoktet des Sophokles. Jahresbericht. Ikehoe 1844. 4. (Meldorf Skoles Program for 1844).

J. Fragh Høst, Entwurf einer Geschichte der dänischen Monarchie unter der Regierung Christian des VII. Th. 1-4. Kopenhagen 1813-16.

† Langbehn, Ueber eine zweckmäßige Deconomie in der Schulgrammatik und dem Schullericon der Griechischen und Lateinischen Sprache, und anschließend über den Metapher. Schulnachrichten. Hadersleben 1844. (Haderslev Skoles Program).

C. Lassen, Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes. 5 B. 2 H. 6 B. 1-2 H. Bonn 1844-45.

† E. Lembke, Fremstilling af Stændernes Forhold i Middelsalderen. Skolefesteretninger. Kbhavn 1844. (Vordingborg Skoles Program).

H. Leo, Lehrbuch der Universalgeschichte. 6 B. Halle 1844.

* J. Levin, Dansk Lydlære og dansk Rjønslære. Tvende Monographier. Kbhavn 1844.

† Lister over Examen Artium og over Anden Examen i Aaret 1844.

Mager, Französisches Elementarwerk. Lehr- und Lesebuch für Gymnasien und h. Bürger- (Real-) schulen. 1 Th. 3 Aufl. 1845. 2 Th. neue Auflage. Stuttgart und Tübingen. 1842.

Mansas Kort over Danmark. Nørrejylland, 5 Plan.

† E. Molbech, Historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening. 5 B. 2 H. Kbhavn 1844.

G. Mühlmann u. E. Jenike, Repertorium der classischen Philologie und der auf sie sich beziehenden Schriften. H. 1-3. Leipzig 1844-45.

J. H. Müller, Die deutschen Stämme und ihre Fürsten. 1ter Theil. Berlin 1844.

† L. Müller, De re militari Romanorum quaedam e Caesaris commentariis excerpta. Schulnachrichten. Kiel 1844. 4. (Program for Kieler Stadtschule).

* M. L. Nathanson, Historisk-statistisk Fremstilling af

Danmarks National- og Stats-Husholdning fra Frederik den Fjerdes Tid indtil Nutiden. 2den omarb. Udg. Kbhavn 1844.

* G. G. Nitzsch, Quæstionum Homeriarum specimen primum. Hannoveræ 1826.

— De historia Homeri maximeque de scriptorum carminum ætate meletemata. Fasc. I.

* L. Oppermann, Elementair Plangeometri. Kbhavn 1845.

† Oversigt over det Kongl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbejder i Aarene 1842, 1843, 1844 og 1845 No. 1-4.

* P. L. Panum, Methodisk Ledetraad til Brug ved Underviisningen i Naturlærens Begyndelsesgrunde. Kbhavn 1845.

† A. Petersen, De forma et conditione orationis de corona a Demosthene apud iudices recitata. Schulnachrichten. Glückstadt 1844. (Progr.)

N. M. Petersen, Historiske Fortællinger om Islændernes Færd. Udg. af det kongl. nord. Oldskriftselskab. 4 B. Kbhavn 1844.

† Pétur Pétursson, Commentatio de jure ecclesiastico in Islandia ante et post Reformationem. Hauniæ 1844. (Doctor-dissertation).

M. Pouillet, Elémens de Physique experimentale et de Météorologie. 4ème Edit. T. I-II. Paris 1844.

Claudii Ptolemæi Geographiæ Libri Octo. Græce et Latine edd. F. Guil. Wilberg et C. H. F. Grashof. Fasciculus Quintus. Essendiæ 1844. 4.

Register zu Hegels Vorlesungen über die Aesthetik. Mainz 1844.

† Regnskabs-Oversigt for Aaret 1843 over samtlige Stats-Indtægter og Udgifter. Kbhavn 1845. 4.

H. G. L. Reichenbach, Botanik für Damen, Künstler und Freunde der Pflanzenwelt überhaupt, enthaltend eine Darstellung des Pflanzenreichs in seiner Metamorphose. Leipzig 1828.

— Handbuch des natürlichen Pflanzensystems. Dresden u. Leipzig 1837.

H. Ritter, Geschichte der Philosophie. 7 Theil. Hamburg 1841.

† E. P. Rosendahl, Forsøg paa at oversætte Ordene i P. E. Müllers Synonymik paa Latin m. m. Skoleefterretninger. Nykjøbing 1844. (Nykjøbing Skoles Program).

B. Rothe, Danmarks industrielle Forhold. 2den Deel. Kbhavn 1845.

† Samling af biographiske Notiser om nogle af de fra Aalborg Cathedralsskole til Universitetet dimitterede Disciple, i alfabetaisk Orden. Tredie Hefte. Skoleefterretninger. Aalborg 1844. (Aalborg Skoles Program).

† C. A. Scharling, Num quas res auctor evangelii Johannæi memoriæ tradiderit, iis fidem et auctoritatem historicam vindicare voluerit. Hauniæ 1844. 4.

C. E. Scharling og E. T. Engelsestoft, Theologisk Tidsskrift. 2de B. 1 H. 1845. Kbhavn.

† A. W. Scheel, Om Kjøbenhavns Universitets Collegier og Stipendier for de Studerende ved dette Universitet.

C. F. Schlosser, Geschichte des achtzehnten Jahrhunderts und des neunzehnten bis zum Sturz des französischen Kaiserreichs. 4 Band. Heidelberg 1844.

† J. F. Schouw, Dansk Ugeskrift. Anden Række. 5-6 B. Kbhavn 1844-45.

— og D. F. Eschricht, Afbildninger af Dyr og Planter. 12 H. Kbhavn 1844.

† Schreiter, Ueber das historische Princip des Gymnasial- und namentlich des Religionsunterrichts. Jahresbericht. Rendsburg 1844. 4. (Rendsborg Skoles Progr.)

A. Schöll, Archæologische Mittheilungen nach C. O. Müllers hinterlassenen Papieren. I. Athens Antiken-Sammlung. 1 H. Frankf. a. M. 1843. 4.

H. P. Selmer, Akademiske Tidender. Anden Aarg., tredie H. Kbhavn 1834.

† — Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1843. Kbhavn (1844).

† Henrici Stephani, Thesaurus Græcæ Lingvæ. Ter-

tio ediderunt C. B. Hase, Guil. et Lud. Dindorfii. Vol. 5, Fasc. 5, Vol. 6, Fasc. 3-4. Parisiis. Fol.

* C. L. Struve, *Quæstionum de Dialecto Herodoti specimen.* Regiomonti 1828.

Tidende for Forhandlingerne ved Provindsstænderne for Vestifterne 1844. Kbhavn og Næstved.

† G. T. Thomsen, *Om Lord Byron.* Kbhavn 1815. (Magisterdisputats).

† E. A. Thortsen, *Efterretninger om Randers lærde Skole for Skoleaaret 1843-1844.* Randers. (Program).

† Frede, *Mittheilungen aus der Geschichte der Plöner Gelehrten-Schule.* Erste Hälfte. *Schulnachrichten.* (Plöners Skoles Progr.) 1844.

† Universitetets og den polytechniske Lærestiftels Lections-cataloger for Vintersem. 1844-45 og Sommersestret 1845.

* Bedel Simonsen, *Bidrag til den nyeste Kongeborg Rugaards, dens Læns og dens Lænsmands Historie.* 2 D. 2 Afd. 3die Deel. Kbhavn 1844.

* — Bidrag til Odense Byes ældre Historie. 3die B. 1 H. Odense 1844.

* — Bidrag til Lehnsmanden paa Hagenskov, Rigsraad og Ridder Jørgen Brahes Levnetsbeskrivelse, med Brudstykker af hans egenhændige Dagbøger fra 1625 til 1656. Odense 1815.

* — Familie- og Efterretninger om de danske Ruder for 200 Aar siden uddøde Adelslægter. Første Hefte. Odense 1845.

W. Wachsmuth, *Hellenische Alterthumskunde.* Zweite umgearb. Ausgabe. 2ter Band 1-5 H. Halle 1844-45.

— *Geschichte Frankreichs im Revolutionszeitalter.* 4 Th. Hamb. 1814. (Til Heeren's og Hertz's Gesch. der europ. Staaten).

† C. Weiss, *De tenotomia talipedibus applicata.* Hafniae 1844. (Doctori-disputats).

† A. S. Wesenberg, *Emendationes M. Tullii Ciceronis Tusculanarum Disputationum.* Part III. *Skoleefterretninger.* Viborg 1844. (Viborg Skoles Program).

* R. H. Whitte, Hebraisk Sproglære til Skolebrug. Kbhvn 1812.

* --- Analyse til Genesis. Kbhavn 1813.

I. I. A. Worsaae, Runomo og Braavallaslaget. Et Bidrag til archæologisk Kritik. Kjöbenhavn 1811. 4.

Discipelbibliotheket, der fra dette Aars Begyn= delse har mistet de samme hidtil fra Skolekassen tilstaaede 20 Bbd., har i dette Skoleaar modtaget følgende Tilvært:

Andersens nye Eventyr. 2 og 3 B.

Baggesens Digterværker. 1 og 2 Bbd.

Blichers Noveller. 6 og 7 B.

Böttiger, Magazin for Natur- og Menneſtefundſkab.

* Hansen, den vanvittige Flygtning.

Münchhausens Eventyr.

* Noveller af Forf. til en Hverdagshistorie. 2 og 3 B.

Præsidentens Døtre.

Riises Archiv for Historie og Geographie.

Rohmanns Almueven.

Trollope, Barneby i Amerika.

Wessels Værker. 1ste og 2det B.

Dehenschlägers Digterværker. 1-4 B.

3. Den nye Skolebygning.

Iblandt Hinbringerne for Skolens Virksomhed omtalte jeg i forrige Aars Program (S. 55 ff.) det nuværende Skolelocales maadelige Beskaffenhed, men yttrede tillige det Haab, at der snart vilde træffes Foranstaltninger til denne Mangels Afhjælpelse. Dette Haab er gaaet i Opfyldelse, og at det er steet saa hurtigen, skyldes for en meget stor Deel Epho= ratets Virksomhed og Iver for denne Sag. Da dette til Byggeplads for det nye Skolelocale havde udseet den Con= ditor Dury da tilhørende Eiendom i lille Graabrødrestræde tilligemed et dertil stødende Stykke af Graabrødretorvet og den bagved samme liggende saakaldte danske Skole, og indle= det Underhandlinger med vedkommende Auctoriteter i Odense om Afstaaelse af den til Skolen nødvendige Grund, indstillede det i Sommeren 1844 Sagen til den Kongelige Direction

for Universitetet og de lærde Skoler, af hvilken det under Forventning af Kongelig Approbation bemyndigedes til at kjøbe Dury's Gaard og bringe det Øvrige til endelig Afgjørelse. Efterat derpaa Etatsraad Koch efter Directionens Opfordring havde udkastet Tegninger til Bygningen med Overslag over Bekostningerne, og disse vare forelagte Hs. Majestæt, behagede det Allerhøiøstsamme under 24 Januar d. A. at resolvere Følgende:

„Vi approbere allernaadigst den af Vor Direction i afgivte Efteraar affluttede Kjøbecontract med Conditør Dury af Odense, hvorved den ham tilhørende Gaard No. 212 i Byens lille Graabroðrestgade med Tilliggende er indkjøbt til Byggegrund for Odense Cathedralskoles paatænkte nye Bygning for en Kjøbesum af 8000 Rbd. Og ville Vi ligeledes have Vor Direction allernaadigst bemyndiget deels til at iværksætte det indbemeldte Magelæg af Cathedralskolens nuværende Skolebygning mod den Almue-skolevæsenet i Odense tilhørende Bygning i Dronningens Asylgade med Tilliggende, samt mod Graabroðre-Hospitals Deguebolig, beliggende paa Graabroðretors, dog under den Forudsætning, at saadant Magelæg kan, med vedkommende Auctoriteters dertil meddeelte Samtykke, blive iværksat uden nogensomhelst Udgift for det lærde Skolevæsen, deels til at foranstalte den Odense Cathedralskole nu tilhørende Rectorbolig afhændet.

Derhos bifalde vi allernaadigst, at der for bemeldte Cathedralskole maa paa den ved fornævnte Kjøb og Magelæg erhvervede Grund opføres en ny Skole og Rectorbolig efter allerunderdanigst fremlagte Tegninger og Overslag, for en Bekostning af ialt 56,352 Rbd. 2 f.“

I Begyndelsen af Mai er der begyndt paa Forarbejderne til Grundlægningen og Skolen vil om nogle Aar faae et særdeles smukt, rummeligt og hensigtsmæssigt Locale.

Den offentlige Examen

i

Odense Cathedralsskole for Aaret 1845

foretages i følgende Orden :

Tirsdagen den 22 Juli.

8—12.	VI, V Cl.	} Latinsk Stil.
8—11.	IV, III —	
8—10.	II, I Cl.	Regning.
12—1.	Sangprobe paa Gymnasiet.	
3—6,	VI Cl.	Besv. af
3—5½.	V Cl.	Religion.
3—6.	IV Cl.	Græsk.

Onsdagen den 23 Juli.

8—12.	VI, V Cl.	Historisk Udarbeidelse.
8 - 12.	IV, III Cl.	} Dansk Stil.
	II, I —	
3—6.	VI, V Cl.	Fransk Stil.
3—5.	III Cl.	Regning.
3—6.	II, I Cl.	Dansk.

Torsdagen den 24 Juli.

- 8—12. VI, V Cl. Religionsudarbejdelse.
- 8—11. IV Cl. Matematik.
- 8—11. II, I Cl. Tydsk.
- 3—6. VI, V, IV Cl. Tydsk Stil.
- 3—5. III Cl. Tydsk.

Fredeagen den 25 Juli.

- 8—12. VI Cl. Latin.
- 8—11. V Cl. Historie og Geographie.
- 8—11. IV Cl. Naturhistorie.
- 11—1. III Cl. Religion.
- 11—1. II Cl. Fransk.
- 3—6. VI Cl. Fransk.
- 3—5. V Cl. Engelsk.
- 3—4. I Cl. Latin.

Løverdagen den 26 Juli.

- 8—12. VI Cl. Græsk.
- 8—10. V Cl. Tydsk.
- 8—11. IV Cl. Religion.
- 10—1. III Cl. Historie og Geographie.
- 11—1. II Cl. Latin.
- 3—6. VI Cl. Tydsk.
- 3—5½. V Cl. Græsk.
- 3—5. III Cl. Dansk.

Mandagen den 28 Juli.

- 8—12. VI Cl. Historie og Geographie.
8—10½. V Cl. Latin.
8—11. IV Cl. Tydsk.
11—1. III Cl. Græsk.
3—6. VI Cl. Engelsk.
3—5½. V Cl. Mathematik.
3—6. II, I Cl. Religion.

Tirsdagen den 29 Juli.

- 8—12. VI Cl. Mathematik.
8—10. V Cl. Fransk.
8—11. IV Cl. Latin.
11—1. III Cl. Naturhistorie.
10—1. II, I Cl. Historie og Geographie.
3—6. VI Cl. Hebraisk.
3—5½. V Cl. Naturhistorie.
3—6. IV Cl. Historie og Geographie.

Onsdagen den 30 Juli.

- 8—12. VI Cl. Religion.
8—11. IV Cl. Fransk.
8—10. III Cl. Latin.
10—1. II, I Cl. Naturhistorie.
11—1. III Cl. Fransk.

Torsdagen den 31 Juli Kl. 10 foretages
Translocationen i Gymnasiets Auditorium.

Lørdagen den 30 August Kl. 8 foreta-
ges Indlemmelsesprøven med dem, som ere an-
meldte til Optagelse i Skolen.

Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre
Skolens og Videnskabernes Belyndere indbydes her-
ved til at bære denne Eramens mundtlige Deel og
Translocationen med deres Nærværelse.

Henrichsen.

